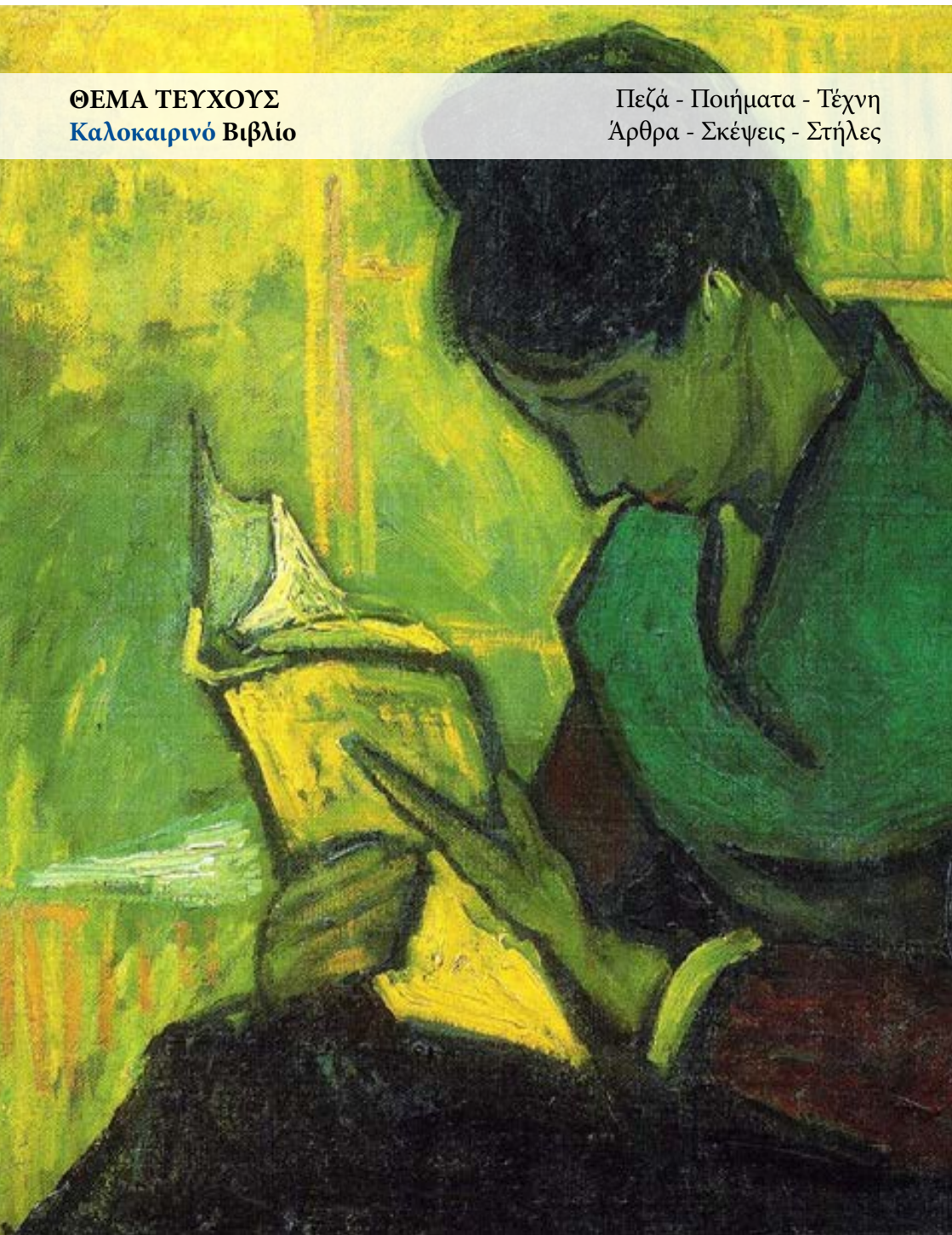

ΘΕΜΑ ΤΕΥΧΟΥΣ
Καλοκαιρινό Βιβλίο

Πεζά - Ποιήματα - Τέχνη
Άρθρα - Σκέψεις - Στήλες

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

www.ovimagazine.com/cat/56

Όλα τα βιβλία είναι εκδόσεις
Και όλα διατίθενται ΔΩΡΕΑΝ

δυο λόγια για αρχή

Δεν παίρνω και όρκο, αλλά θα έπαιρνα όρκο ότι ο όρος «Βιβλίο Παραλίας» είναι ελληνική πατέντα και κατηγορία. Όχι; Φυσικά και οι ξένοι τουρίστες διαβάζουν στην παραλία. Όλοι διαβάζουν. Τουλάχιστον όσοι μπορούν, όσοι δεν ενοχλούνται από τον ήλιο, τον αέρα, το λάδι, τις ρακέτες, ή δεν έχουν παιδιά να προσέξουν.

Αλλά το ΤΙ διαβάζουμε στην παραλία ξαφνικά (ή ίσως όχι και τόσο ξαφνικά- δεν ξέρω πότε κατηγοριοποιήθηκε) απέκτησε ...κανόνες, σπόνσορες και ομάδες στα social media. Ξαφνικά έχει περισσότερη σημασία το τι ΔΕΝ διαβάζουμε στην παραλία (Κάφκα; Ποτέ. Δοκίμια; Μα γιατί; Φιλοσοφία; Στους 40 βαθμούς; Πάμε καλά;) και το τι κουβαλάμε μαζί μας έχει και κάτι από το γενικότερο ίματζ μας.

Στη μόδα είναι πάντα η γυναικεία ελαφρολαϊκή λογοτεχνία και οι ιστορίες από την Αφρική. Ό,τι βαρύτερο από αυτό σε κάνει ...ψευτοδιανοούμενο, κουλτουριάρη και αμπελοφιλόσοφο στην καλύτερη, στη χειρότερη ...βλαμμένο. Αχ... Καλοκαίρι Ελληνικό. Και οι κυρίες του ελληνικού λογοτεχνικού πενταγράμμου θα κατακλύσουν τις παραλίες και τις οθόνες μας με φωτογραφίες των βιβλίων τους πάνω στην άμμο, μαζί με βοτσαλάκια, φρέντο καπουτσίνο και λάδι σε σπρέι. Εσείς, τι διαβάζετε φέτος; Τελικά υπάρχει «Βιβλίο Παραλίας» ή όχι; Η ανάγνωση είναι προσωπική υπόθεση όταν μιλάμε για τη θάλασσα; Ποιος θα απαντήσει σε όλα αυτά;

Εμείς. Στο 7ο τεύχος του ArsOvi, άκρως καλοκαιρινό, θα τα πούμε όλα. Και όπως πάντα, ποίηση, φωτογραφίες, διηγήματα στις μόνιμες στήλες μας.

Καλή ανάγνωση !

Κατερίνα Χαρίση

περιεχόμενα

Θέμα: *Καλοκαιρινά Βιβλία*

Βιβλίο τουαλέτας	7
Διαβάζοντας	10
Summer 2017 Teaser.	14
Πώς ένα καλό βιβλίο μπορεί και να μας αλλάξει	18
Διαβάζοντας στην παραλία με παιδιά	20
Σοβαρά τώρα, βιβλίο παραλίας;	22
Ποτέ με βιβλίο στην παραλία	24
Χρονικό μιας ανοησίας	27
Φονικό στην παραλία	29
Καλοκαιρινά βιβλία: η ψυχολογία πίσω	
από το διάβασμα στην παραλία	32
Καλοκαιρινό διάβασμα και παιδική διασκέδαση	34
Καλο-καιρινά με βάρος	36
Καλοκαιράκι	38
Η ζωή...	40
Καλοκαιριάτικα	41
Ιστορία Χωρίς τέλος	42
Σκέψεις καλοκαιρινών βιβλίων	43

Συνέντευξη

Γιατί προτιμώ ένα βιβλίο μου να μην εκδοθεί ποτέ, από το να θεωρείται «Βιβλίο Παραλίας»	47
--	----

Πεζά

Η γειτονιά μου	51
105	60
Ο μοναχός ταξιδιώτης	61
Ο Λεκές (Απόγνωση)	63
Νεκρή επανάληψη	66
Οι 120 λέξεις του θανάτου	71

Ποιήματα

Στον σκουριασμένο ουρανό	73
Εγώ σταματάω Εδώ...	74
Παρατηρητής σε κατάμεστο «καφέ»	76
Περιστέρια	77
Η Άγρια Ορχιδέα	78
Ταξίδι με το πλοίο του χαμού	80
Αξίες με ιστία	81
Ταξίδι	82

Τέχνη

Θραύσματα πόλης	85
Έντουαρτ Χόπερ	89
Στο μάτι της φωτο-γραφίας	95
Ο μηδενισμός του Volkon	96

Κρίσεις

Ιστορία Χωρίς Τέλος	101
---------------------	-----

Στήλες

Ας μιλήσουμε για το περιβάλλον	107
--------------------------------	-----

εξώφυλλο

«Η Αναγνώστρια Μυθιστορημάτων» του Βίνσεντ βαν Γκογκ (30 Μαρτίου 1853 – 29 Ιουλίου 1890). Ο Βίνσεντ βαν Γκογκ ήταν Ολλανδός ζωγράφος που εν ζωή, δεν αναγνωρίστηκε ποτέ αλλά μετά το θάνατό του, η φήμη του εξαπλώθηκε πολύ γρήγορα και σήμερα αναγνωρίζεται ως ένας από τους σημαντικότερους ζωγράφους όλων των εποχών. Η επίδρασή του στα μεταγενέστερα κινήματα του εξπρεσιονισμού, του φοβισμού αλλά και εν γένει της αφηρημένης τέχνης, θεωρείται καταλυτική.

Βιβλίο τουαλέτας

ΘΑΝΟΣ ΚΑΛΑΜΙΔΑΣ

Τι θα θέλατε; Ένα μεσημεριανό, ένα καλοκαιρινό ή ένα για το πάρκο τις βραδιές με φεγγάρι; Μήπως θέλετε και ένα για την τουαλέτα; Αλήθεια τι χρώμα είναι τα πλακάκια σας; Να το τυλίξουμε ή θα το πάρετε όπως είναι;

Ίσως να ακούγομαι λίγο υπερβολικός αλλά κάθε φορά που ακούω για «καλοκαιρινά» βιβλία, κάπως έτσι φαντάζομαι την συζήτηση στο βιβλιοπωλείο. Πριν συνεχίσω όμως θα σας γράψω μια ιστορία που έχω ακούσει, από έγκριτα χείλη αλλά καθόλου τεκμηριωμένη. Υποτίθεται ότι συνέβη στην Αγγλία στις αρχές του 20ου αιώνα και σε σπίτι αριστοκρατικό. Περιμένοντας η κυρία του σπιτιού επισκέψεις και θέλοντας να κάνει επίδειξη κουλτούρας, μάζεψε ό,τι βιβλίο χοντρόδετο και δει περί τέχνης με πολλές φωτογραφίες είχε στο σπίτι της και τα ακούμπησε γύρω-γύρω στο σαλόνι και δει στο τραπεζάκι του σαλονιού, ή όπως το αποκαλούν οι Εγγλέζοι: το τραπεζάκι του καφέ. Από τότε και χάρη σε κάποιον από τους καλεσμένους που ασχολούνταν με το βιβλίο, φτιάχτηκε μια ολόκληρη κατηγορία βιβλίων ή καλύτερα βρέθηκε ένας νέος τρόπος προώθησης μια κατηγορίας βιβλίων που μέχρι τότε τα αποκαλούσαν ...βιβλία ή σε μερικές περιπτώσεις λευκώματα.

Για όλες αυτές, τις πολλές φορές αυθαίρετες κατηγοριοποιήσεις βιβλίων, έχω μια πολύ προσωπική άποψη, πιστεύω ότι εί-

ναι εφεύρεση εκδοτών που ΔΕΝ αγαπούν το βιβλίο και είναι δημιουργημένες απλά και μόνο για την δική τους διευκόλυνση, εξυπηρετώντας την τσέπη τους. Νομίζετε ότι ο Κινγκ όταν έγραψε το πρώτο του βιβλίο πέρασε νύχτες αγρύπνιας κι αγωνίας προσπαθώντας να αποφασίσει αν αυτό που θα γράψει θα ανήκει στην κατηγορία βιβλίων τρόμου, φαντασίας ή ιστορικό; Και πραγματικά τώρα, έχετε την αίσθηση ότι υπάρχει έστω κι ένας συγγραφέας που θα ήθελε το βιβλίο του να θεωρηθεί ...καλοκαιρινό; Της πλάκας, για χαλάρωση, μια αρπαχτή; Έφερα το παράδειγμα του Στίβεν Κινγκ γιατί ο ίδιος κάνει μια ανάλογη αναφορά στις κατηγοριοποιήσεις των βιβλίων στην αυτοβιογραφία του. Ποιος συγγραφέας γράφει με σκοπό να κατηγοριοποιηθεί; Άλλοι το κάνουν για δικούς τους πάντα λόγους. Το ξέρετε ότι ο Ιούλιος Βερν μέχρι τα μέσα σχεδόν του 20ου αιώνα θεωρείτο ...ρομαντικός συγγραφέας;

Κι ας πούμε ότι πραγματικά υπάρχουν συγγραφείς που εσκεμμένα γράφουν βιβλία χαλαρά, που δεν προβληματίζουν, «καλοκαιρινά», για την παραλία. Υπάρχουν και πολλές δικαιολογίες, βασικά μια: το χρήμα. Καλά κάνουν και καλά να πάθουν αλλά αυτό τι λέει για τον αναγνώστη; Γι' αυτόν που θα δώσει τα λεφτάκια του που με κόπο τα έβγαλε – εκτός κι αν υπάρχει κάπου κανένα ευρώδεντρο και δεν το έχω ανακαλύψει – για να αγοράσει ένα βιβλίο που δεν θα του δώσει τίποτα εκτός από την ψευδαίσθηση ότι «διάβασε» ένα βιβλίο χαλαρό.

Η ιστορία με τα «καλοκαιρινά» βιβλία μου θυμίζει λίγο την γιορτή του Αγίου Βαλεντίνου. Μια γιορτή πλαστική, εικονικής πραγματικότητας, εφεύρεση τυπογραφείων που τυπώνανε ευχετήριες κάρτες προς το τέλος του 19ου αιώνα στην Αγγλία και που την αναστήσανε οι λουλουδάδες και οι ζαχαροπλάστες της Νέας Υόρκης πριν από μισό αιώνα. Σήμερα η γιορτή έχει γίνει «πρέπει» για όλον τον κόσμο που συνοδεύεται από κάρτα, λουλούδια, σοκολατάκια και δώρο και κάποιοι κοντεύουν να ζητάνε να γίνει και επίσημη αργία. Μια μικρή ομάδα με πολύ συγκεκριμένα οικονομικά συμφέροντα, εκμεταλλευομένη την ανθρώπινη ευαισθησία, κάνει μια από τις πιο μεγάλες αρπαχτές της χρονιάς σε ό,τι άφησε ο Άγιος Βασίλης που έχει προηγηθεί. Η ειρωνεία είναι ότι η ίδια η Καθολική Εκκλησία που τον αγιοποίησε τον έχει μεν στις λίστες των αγίων αλλά δεν τον γιορτάζει γιατί είναι ελάχιστα γνωστά για τη ζωή και τη δράση του. Μάλιστα, ο Πάπας Γελάσιος Α΄ που αγιοποίησε τον Βαλεντίνο το 354, ανέφερε ότι τον αγιοποιούσε για το ...όνομά του που είναι ωραίο στην ακοή και ότι τις πράξεις του τις ξέρει μόνο ο ...θεός. Τέτοια πίκρα και ποιος ξέρει τι

άλλο δεν μας λέει ο Γελάσιος μιας και το μόνο που είναι γνωστό για τον Βαλεντίνο είναι ότι ήταν πλούσιος. Κάπως έτσι και τα καλοκαιρινά βιβλία.

Εδώ όμως και λίγο παρενθετικά ίσως θα έπρεπε να μνημονεύσουμε και τον ρολό των ΜΜΕ, που μπαίνοντας στο παιχνίδι των εκδοτών – μερικές φορές με το ίδιο αφεντικό νταβατζή – και ανίκανοι να ασχοληθούν σοβαρά με το βιβλίο, προωθούν λίστες εποχιακών βιβλίων, πάντα προσεκτικά «διαλεγμένες» από τους εκδότες που διαφημίζονται στα ίδια έντυπα και με βιβλία που τους έχουν μείνει αποθήκη.

Κατά τη γνώμη μου πάντα, όπως δεν υπάρχουν βιβλία που κάνει ή δεν κάνει να διαβάσουμε, υπάρχουν απλά βιβλία που μας άρεσαν ή δεν άρεσαν, έτσι ακριβώς δεν υπάρχουν εποχές για τα βιβλία, δεν υπάρχουν ειδικοί χώροι για να διαβάσετε ένα βιβλίο – ακόμα και η τουαλέτα επιτρέπεται – και δεν υπάρχουν καλοκαιρινά, χειμερινά ή του ισογείου και του πρώτου ορόφου βιβλία. Όλα βιβλία είναι. Το θέμα πάντα είναι τι σας ενδιαφέρει να διαβάσετε κι αν αυτό που σας ενδιαφέρει είναι ένα αστυνομικό, ένα ρομαντικό ή ένα ιστορικό δεν έχει σημασία η εποχή που το διαβάζετε, σημασία έχει ότι διαβάζετε. Προσωπικά έχει τύχει σε διακοπές να διαβάσω από δοκίμια ανθρωπολογίας μέχρι ιστορικές βιογραφίες.

Τέλος, εκτός κι αν είσαι Τσουλίδου, τέως αεροσερβιτόρα νυν συγγραφέας, καταλαβαίνετε πόσο προσβλητικό είναι για έναν συγγραφέα το βιβλίο του να χαρακτηριστεί ...καλοκαιρινό; ■

Διαβάζοντας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΑΡΙΣΗ

Όταν ζούσα στη Σκόπελο, τα καλοκαίρια πάντα είχα κάποιο βιβλίο μαζί μου στην παραλία. Όταν είχα παρέα, δε διάβαζα ποτέ, αλλά εξακολουθούσα να το κουβαλάω. Συνήθως διάβαζα όταν πήγαινα μόνη, κι έπρεπε κάπως να σκοτώνω την ώρα μου κατά τη διάρκεια του μαραθωνίου μαυρίσματος, όπου κάθεται ακίνητος και περιστρέφεται κάθε εικοσάλεπτο μέχρι να ολοκληρώσεις έναν κύκλο, τραβώντας και τις τιράντες μια πάνω μια κάτω μια δίπλα για να αποφύγεις όσο το δυνατόν περισσότερα σημάδια. Κούκου.

Τα τότε κριτήριά μου για βιβλίο παραλίας είχαν διαμορφωθεί από έναν βασικό παράγοντα: Στο νησί δεν υπήρχε βιβλιοπωλείο, παρά ένα πρακτορείο τύπου που κατά καιρούς έφερνε κι από κανένα βιβλίο. Στη μία μεριά ήταν τα άρλεκιν που τα δοκίμασα και μια χαρά ήταν στα δεκάξι μου και με τιμή ξεφτίλα, αλλά ήταν και διάβασμα του πεντάλεπτου και δε φτουρούσε, το ίδιο και τα κόμιξ. Άσε που χωρίς να πολυξέρω τι σημαίνει άρλεκιν, είχα και μια συστολή. Θεωρούσα

πιο κουλ να διαβάζω Κινγκ από άρλεκιν κι όταν αποφάσισα να παίρνω κάθε φορά και πιο χοντρό βιβλίο, πέρασα από το Άρωμα του Ζίσκιντ στη δίκη του Κάφκα και μετά στον Ηλίθιο του Ντοστο, μέχρι και το Όνομα του Ρόδου (τούβλο) - όλα αυτά στην παραλία.

Τώρα, είκοσι χρόνια μετά συν δυο νήπια, δεν διαβάζω τίποτα στην παραλία. Όμως τα καλοκαιρινά απογεύματα στην αυλή τα περνάω με βιβλίο και το είδος δε με νοιάζει πια. Ύστερα από τόσα βιβλία που έχουν περάσει από τα χέρια μου, το μόνο που με απασχολεί είναι αυτό που θα αρχίσω να με κρατήσει μέχρι το τέλος και δε συμβαίνει συχνά. Δεν έχω ούτε το χρόνο να δίνω ευκαιρίες σε βαρετά βιβλία, ούτε υπομονή. Μπορώ και διαβάζω τα πάντα, αρκεί να είναι καλογραμμένο και να με κρατήσει, μπορεί; Ας αφορά και τους αλιγάτορες της Λουιζιάνα ξερωγώ.

Όμως το βιβλίο παραλίας έγινε κατηγορία και από τη στιγμή που έγινε κατηγορία είναι και κατευθυνόμενο. Οι μεγαλύτερες πιέσεις ασκούνται πλέον στις διάφορες ομάδες του Facebook, όπου ξερόλες και ειδήμονες και τσιρακογλυφτράκια εκδοτικών προωθούν τα άρλεκιν μεταμφιεσμένα σε λογοτεχνία, με 500+ σελίδες και γυαλιστερό εξώφυλλο, και τιμή όσο πέντε άρλεκιν μαζί. Δεν έχω τίποτα με τα άρλεκιν. Καθόλου. Είναι βιβλία που είναι αυτό που είναι και τίποτα περισσότερο ή λιγότερο, ούτε προσπαθούν να περάσουν ως οτιδήποτε άλλο. Έχω πολλά όμως με αυτούς που πουλάν τα άρλεκιν για υψηλή λογοτεχνία και με περνάνε για βλήμα.

Η γυναικεία λογοτεχνία, το βιβλίο παραλίας, το ελαφρολαϊκό, χαλαρωτικό, έγιναν αξεσουάρ παραλίας μαζί με τα γυαλιά μας και το αντηλιακό μας και είναι λάθος. Το διάβασμα είναι απολύτως προσωπική υπόθεση του καθενός και όσο αντέχουν τα εγκεφαλικά του κύτταρα υπό το λιοπύρι ας διαβάσει και κβαντομηχανική, φάιν μπάι μι.

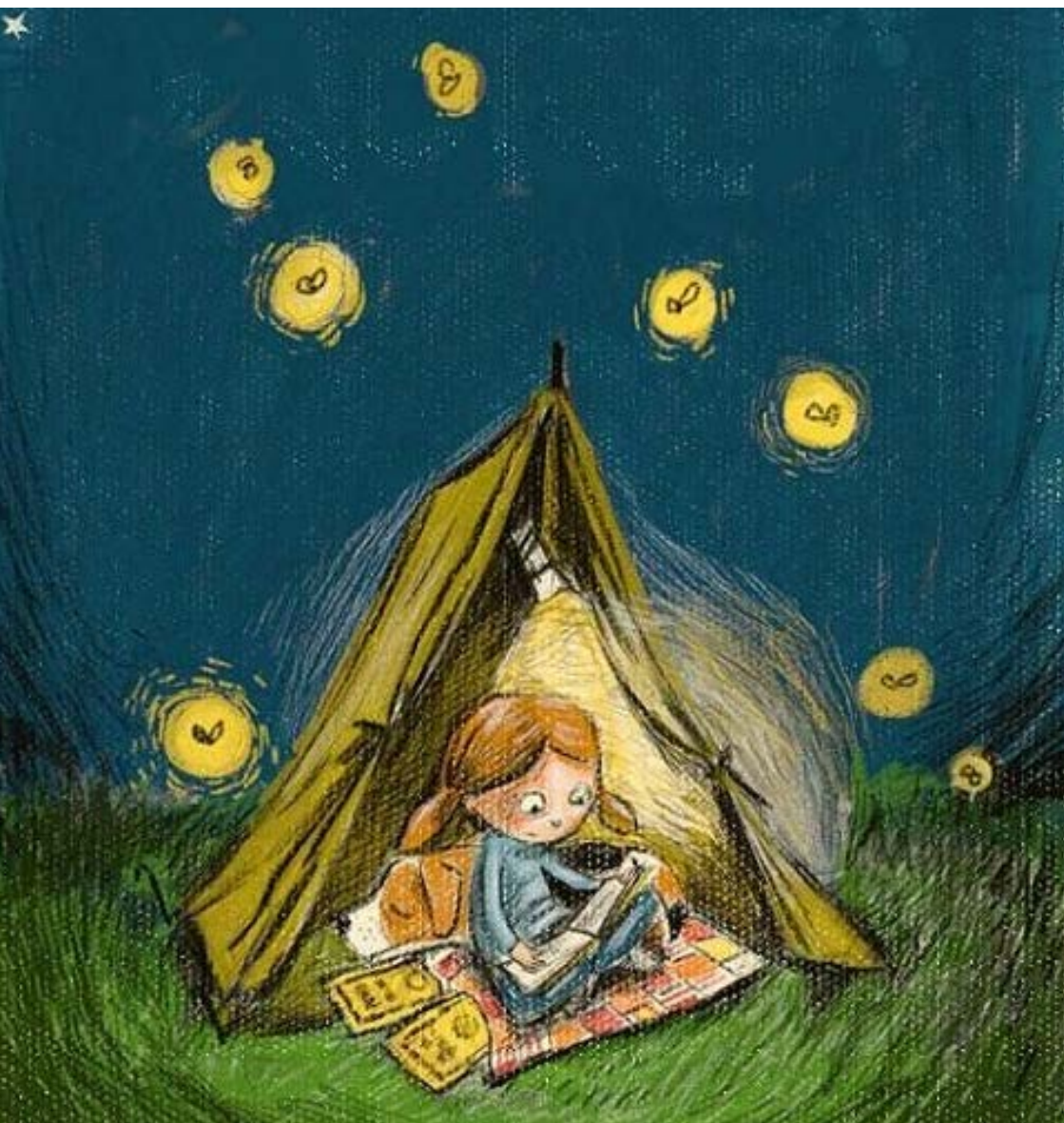
Πολλές αναμνήσεις κρατά μέσα μου το καλοκαιρινό διάβασμα, και πάντα σκέφτομαι αυτό το ελεεινό εφημεριδόχαρτο και τα τσαλακωμένα εξώφυλλα σε βιβλία που μυρίζουν καρύδα και είναι γεμάτα άμμο. Δε θα ήθελα να πάρω μια από τις καλές μου εκδόσεις στη θάλασσα, αλλά οι ελληνικοί εκδοτικοί φροντίζουν να μας πουλάνε κάργα εφημεριδόχαρτο που δεν το λυπάσαι μεν, λυπάσαι όμως τα λεφτά σου. Οπότε τι σας προτείνω να διαβάσετε;

Εκδόσεις περιπτέρου. Η καλύτερη παρέα στη θάλασσα στην καλύτερη τιμή. Αυτό αν είστε τσαπατσούλης. Αν έχετε σκοπό να προσέξετε το βιβλιαράκι

σας, θα σας πρότεινα σκοτεινό, ατμοσφαιρικό Σκανδιναβικό. Η αντίθεση του ατέλειωτου, παγωμένου χειμώνα της Σκανδιναβίας με το ελληνικό καλοκαίρι, λειτουργεί και ως κλιματιστικό στο μυαλό.

Θα πρότεινα Τζον Λε Καρέ, Κριστόφ Γκρανζέ. Μονταλμπάν. Σεπουλβέδα. Τους πάει το καλοκαίρι πανάθεμά τους.

Και βασικά θα πρότεινα να πάρετε μαζί σας ό,τι γουστάρετε και να πιάσετε κουβέντα με έτερους θερινούς αναγνώστες. Θα δείτε, θα έχει πλάκα. ■

Ο μπαμπάς,
αγαπάει τη μαμά.
Την κλωτσάει,
την χτυπάει,
της φωνάζει,
την κάνει να κλαίει.
Και ο μπαμπάς
αγαπάει εμένα.
Με καίει, με χτυπάει,
με κλειδώνει στη
ντουλάπα,
και με φωνάζει βλάκα.

Εγώ μισώ
την αγάπη.

Summer 2017

Teaser

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΛΑΤΖΗΣ

Tο χρώμα στο δρόμο ήταν νωπό, έχοντας εγκλωβίσει τη σκόνη σε ...κελιά γεμάτα υγρασία, ανήλιαγα, με ένα μόνο φεγγίτη για φως, το οποίο δεν κατάφερε να φτάσει ούτε μέχρι τη μέση της φυλακής-κλωβού!

Βέβαια ο ήλιος είχε βγει ήδη και η φυλάκιση της σκόνης, σε πολύ λίγο, ήταν ζήτημα ωρών δηλαδή, θα έφτανε στο τέλος της. Θα αφηνόταν ελεύθερη, με βούλευμα του βασιλιά Ήλιου, να ίπταται, φαντάζοντας ελαφρότερη απ' τον αέρα που θα την έπαιρνε, στροβιλίζοντάς τη στην ατμόσφαιρα, κάνοντάς τη το σώμα του, αφού αόρατος όπως είναι χρησιμοποιώντας τη σκόνη θα έπαιρνε κι αυτός υπόσταση, θα ξεγελούσε τον εαυτό του πως μπορεί να είναι ορατός, ενώ είναι, στην ουσία, άυλος.

Οι τροχοί της μηχανής έσκαβαν με μανία βοηθώντας να αποκαλυφθεί ένα στρώμα χρώματος που δεν ήταν βρεμένο και όσο να 'ναι θα έκανε την αποφυλάκιση πιο γρήγορη και τα θύματα της σκόνης που παρασέρνονταν βίαια, να «φεύγουν» με ακαριαίο τρόπο, ώστε να μην αισθάνονται τίποτα.

Σαν τα μοσχάρια που τα «καθαρίζουν» με έναν πυροβολισμό στο «δόξα πατρί» (από μέσα η λογική μου

φωνάζει στεντορεία φωνή, «έχουν βρε ζούδι δόξα πατρί τα ζωντανά;»)

Να ανοίξω μια παρένθεση εδώ. (Πάλι φωνάζει η λογική από μέσα, «όλο παρενθέσεις είσαι, θα βγει ακατάληπτο το κείμενο και θα στο κόψει ο Καλαμίδας!» Της απαντάω, «έβγαλε κι η μύγα-λογική κώλο τώρα και ξέρει και τον κύριο Καλαμίδα!»)

Αυτή η ιστορία είναι γεμάτη παράδοξα.

Ποιά ιστορία;

Ο άνθρωπος έφτιαξε...ISO σφαγεία με «ανθρώπινες συνθήκες θανάτωσης»!

Ο όρος από μόνος του είναι αντιφατικός.

Η μείωση του άγχους του ζώου πριν. Να του δίνεις ελπίδα καθησυχάζοντάς το, μόνο και μόνο για να του αφαιρέσεις τη ζωή μετά, στα ήσυχα!

Όλο αυτό θυμίζει σκηνή από ταινία με γκάνγκστερ, όπου κατά τη διάρκεια σύγκρουσης μεταξύ των συμμοριών, μαφιόζος μαχαιρώνει έναν τύπο στην καρδιά, κι όσο προχωράει η λεπίδα τον καθησυχάζει, “σσσσ, μη φοβάσαι, σσσσ”, μέχρι ο άλλος να πάψει να κουνιέται!

Η μοτοσυκλέτα (-«Επιτέλους», η λογική από μέσα: -«Ξαναμπήκες στο θέμα!» Μακάρι να ‘ξερε κι αυτή ποιο είναι το θέμα!) ήταν εντούρο -έτσι δε λένε αυτές που πηγαίνουν στα χρώματα και πηδάνε στον αέρα από κάτι χωματόλοφους και σκάνε, «μπαφ», με την πίσω ρόδα -τσόντα και κοπάνα!- στο έδαφος και κάποιους τους μαζεύουν από κάτω μεταφέροντας κι ό,τι έχουν αφήσει στον τόπο του ατυχήματος, κάνα πόδι, κάνα αγκώνα, καμιά κλείδα, μαζί στο νοσοκομείο για να το κολλήσουν οι γιατροί;

Όχι, ρωτάω γιατί είμαι άσχετος από μηχανές και μπερδεύω ακόμα και τα παπιά με τις ...χήνες (παλιά έτσι έλεγαν το χιλιάρικο, νομίζω το διάβασα πρώτη φορά σε χρονογράφημα του Νίκου Τσιφόρου).

Πού είχαμε μείνει; Α, ναι, το εντούρο πήγαινε τ’ άντερά του διασχίζοντας αυτόν τον μάλλον αντιπαθητικό χωματόδρομο που σε κάποια του σημεία είχε υποχωρήσει και οι λακκούβες πρόσφεραν στον αναβάτη της αρκετούς απ’ τους σπονδύλους του, τάμα στην Αγία Θεωρίκλεια προστάτιδα των εντούρο, στο Ιαβετιανό ημερολόγιο όμως. (Πάω για αφορισμό Καλαμίδα και θα είσαι υπεύθυνος!)

Ο αναβάτης διασκέδαζε με όλη αυτή την ανακατωσούρα (αν είναι δυνατόν να διασκεδάξει κανείς με τέτοιο ταρακούνημα, εδώ μέχρι και η λογική μου σήκωσε το ένα φρύδι, όπως το σηκώνει όταν κάτι της βρωμάει σάπιο στον σκουπιδοτενεκέ της καθημερινότητας), ενώ μέχρι και το ίδιο το εντούρο είχε ανακατευτεί και κρατιόταν να μην του φύγουν τίποτα καύσιμα απ' το ρεζερβουάρ και κάνει τον αναβάτη του να πει ορεβουάρ στη ζωή (όχι την Κωνσταντοπούλου ρε Θάνο, που πας να διορθώσεις τη λέξη κάνοντας το «Ζ» κεφαλαίο, αμάν με τα πολιτικά σου κολλήματα!).

Ο δρόμος έφτανε σ' ένα έρημο σπίτι και τέλειωνε εκεί.

Ο αναβάτης σταμάτησε απ' έξω, ξεπέξεψε, έβγαλε το κράνος και το κρέμασε στο τιμόνι της μηχανής, που ανακτούσε σιγά-σιγά την ανάσα της.

Το τοπίο στο σπίτι ήταν λίγο άγριο, καθώς τα αγριόχορτα είχαν καβαλήσει τη μάντρα και προσπαθούσαν να καταπιούν την φωτογραφία της πρώην ομορφιάς της βίλλας.

-«Στοπ» φώναξε ο σκηνοθέτης. «Ήταν πολύ καλό! Θα το δω, αλλά μάλλον το κρατάμε μαζί με τις 3 προηγούμενες λήψεις και πάμε για τη σκηνή 12, στήνουμε στον κήπο με τα αγριόχορτα. Εδώ μπαίνει και η Σούζη.»

Το συνεργείο άρχισε να μαζεύει τα συμπράκαλα της σκηνής, κάμερες, ρεφλεκτέρ, μια μηχανή ψυχρού πάγου για εφέ, ο ειδικός συνεργάτης μάζεψε το drone που πριν λίγο πετούσε για να πάρει σκηνές από ψηλά της πορείας της μηχανής.

Ο Γιώργος Καλαστρίβης, ο αναβάτης της εντούρο, που ήταν φυσικά στάντμαν του πρωταγωνιστή, του Αριστοτέλη Δερκίζογλου, προχώρησε προς το εσωτερικό του, πρώην, κήπου και κάθισε σε μια καρέκλα που οι φροντιστές είχαν βάλει εκεί που θα καθόταν ο σκηνοθέτης και το υπόλοιπο συνεργείο.

Αυτό το Καλαστρίβης δεν ήταν παρατσούκλι. Ήταν το κανονικό του επίθετο!

Γιατί υπάρχει ο Καλατράβα δηλαδή;

Απ' τα 17 του όμως, όταν πρωτοκαβάλησε μηχανή, το επίθετο ταίριαξε γάντι με το πάθος που είχε για το σπορ. Όλοι του οι φίλοι, όταν πήγαιναν παρέα με τις μηχανές τους, κάποια στιγμή τον άφηναν να περάσει πρώτος και μετά,

όταν βρισκόταν μπροστά τους κάποια στροφή, του φώναζαν όλοι μαζί:

-«Γιώργο, καλά στρίβεις!»

Στην αρχή είχε παρεξηγηθεί. Κάποιες φορές πήγε να γίνει τζερτζελές με την «προσβολή». Μια φορά βγήκαν και κάμες!

Αλλά τελικά δεν συνέβη ποτέ τίποτα το σοβαρό.

Αντιθέτως, σιγά-σιγά το συνηθισε και γελούσε, μάλιστα του κακοφαινόταν αν, κάποιες φορές, δεν τον πείραζαν!

Σας άρεσε το απόσπασμα;

Ε, δεν θα διαβάσετε στην παραλία ένα τέτοιο, ισάξιο των ...«50 Αποχρώσεις του Γκρι», χεχεχε, βιβλίο τσάμπα από το OVI!

Ένα βιβλίο που δεν θα είναι καν μαυρόασπρο, αλλά ...έγχρωμο!

Θα πρέπει να το αγοράσετε όταν κυκλοφορήσει (πιθανόν ποτέ!)

Καλά διαβάσματα στην παραλία, κι απ' το πεζοδρόμιο.

(Δηλαδή βιβλία που θα είναι ανατρεπτικά, που θα ταραζουν τα νερά, που θα παράγουν συναισθήματα εκτός καθημερινότητας, που θα εξάπτουν τη φαντασία δημιουργώντας τριβές με τις απόψεις πολιτικής ορθότητας που βομβαρδιζόμαστε όλο το χρόνο από παντού. Βιβλία του πεζοδρομίου δηλαδή).

Πώς ένα **καλό** βιβλίο μπορεί και να μας αλλάξει

ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Έχετε διαβάσει ποτέ ένα βιβλίο που να άλλαξε τη ζωή σας; Η διαδικασία ταυτοποίησης και αφομοίωσης ενός φανταστικού χαρακτήρα ή μιας σειράς γεγονότων από ένα βιβλίο στην πραγματικότητα σας μετατρέπει σε ένα διαφορετικό πρόσωπο.

Το καλοκαίρι είναι εδώ, και ώρα για καλοκαιρινή ανάγνωση στην παραλία, σε αιώρα ή στη βεράντα. Τα βιβλία είναι ιδανικά για τεμπέλικα καλοκαιρινά απογεύματα και σύμφωνα με ερευνητές του πανεπιστημίου του Οχάιο, τα βιβλία που διαβάσετε από την παιδική ηλικία μπορούν επίσης να αλλάξουν το ποιος είσαι.

Το κάνουν αυτό σε μια διαδικασία που οι ερευνητές αποκαλούν «αρπαγή εμπειρίας». Διαβάζοντας την ζωή και τις εμπειρίες ενός χαρακτήρα από ένα βιβλίο, αυτός ο χαρακτήρας όχι απλά βγάζει κάτι από μέσα σας αλλά ταυτόχρονα και στην διαδικασία να βγάλει κάτι από εσάς σας αλλάζει, και αυτό δεν είναι ποτέ προσχεδιασμένο αλλά γίνεται αυθόρμητα από το υποσυνείδητο και μάλιστα όσο πιο καλογραμμένο είναι ένα βιβλίο τόσο πιο πετυχημένη είναι αυτή η αλλαγή.

Ψηφοφόροι που διάβασαν την προσωπική ιστορία υποψηφίου από την περιοχή τους σε προσπέκτους, έχουν

65% περισσότερες πιθανότητες να τον ψηφίσουν σε σχέση με κάποιον που δεν ξέρουν τίποτα γι' αυτόν και δεν έχουν διαβάσει τίποτα για τη ζωή του. Οι πιθανότητες μάλιστα να ψηφίσουν κάποιον που δεν ξέρουν τίποτα για την προσωπική του ζωή είναι λιγότερες από 19%.

Φυσικά δεν είναι σαν να διαβάζεις Σούπερμαν και στη συνέχεια να νομίζεις ότι μπορείς να πετάξεις. Είναι μια πολύ πιο λεπτή διαδικασία, όπως το καρύκευμα σε μια σούπα. Αλλά μπορεί να αλλάξει σίγουρα τη στάση και τη συμπεριφορά σας.

Σε διαφορετικά πειράματα, οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι η «αρπαγή εμπειρίας» μπορεί να αλλάξει την πιθανότητα κάποιος να ψηφίσει ή να μην ψηφίσει, ακόμα και να αλλάξει στάση του σχετικά με πολύ σοβαρά θέματα όπως ο ρατσισμός ή οι προκαταλήψεις. Αυτό βέβαια που δεν πρέπει να ξεχνάμε είναι ότι η έρευνα είναι ακόμα πολύ «φρέσκια» και κανένας στην πραγματικότητα δεν ξέρει πόσο μακριά μπορεί να πάει αυτή η αλλαγή στον χαρακτήρα από ένα βιβλίο.

Κάτι άλλο που παρατήρησαν οι ερευνητές είναι ότι όσο περισσότερα κοινά έχει ο χαρακτήρας της ιστορίας που διαβάζετε και όσο περισσότερες κοινές εμπειρίες έχει από την παιδική του ηλικία τόσο πιο έντονη είναι η αλλαγή που φέρνει στο δικό σας χαρακτήρα.

Τελικά το βιβλίο λειτουργεί σαν ένας περίεργος καθρέφτης που αφενός μας δείχνει αυτό που είμαστε αφετέρου μας βοηθάει να «βελτιώσουμε» την δική μας παρουσία.

Τέλος η έρευνα έδειξε ότι αντίστοιχη επίδραση επάνω μας έχουν οι βιογραφίες και ειδικά οι αυτοβιογραφίες μιας και το πρώτο πρόσωπο που γράφονται βοηθάει ακόμα περισσότερο στην ταυτοποίηση.

Τώρα η επόμενη ερώτηση είναι ...σε τι θέλετε να εξελιχτείτε αυτό το καλοκαίρι; Μήπως σε Μαχάτμα Γκάντι; Αυτό, γιατί εφέτος κυκλοφορήσαν δυο βιογραφίες για τον Ινδό ηγέτη και πιθανώς να θέλατε να αλλάξετε κάτι στο χαρακτήρα σας! ■

Διαβάζοντας στην παραλία με παιδιά

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΡΠΙΕΤΖΟΓΛΟΥ

Πριν από λίγο καιρό σε μια παραλιακή πόλη της νότιας Αγγλίας έγινε μια εκδήλωση σε μια παραλία με σκοπό να ενθαρρύνει τους νέους να διαβάζουν. Η εκδήλωση συγκέντρωσε πολύ περισσότερο κόσμο από ό,τι είχαν υπολογίσει οι οργανωτές και στην πλειονότητα νέους. Άλλο άξιο παρατήρησης για την συγκεκριμένη εκδήλωση ήταν η μεγάλη συμμετοχή οικογενειών. Γονείς, παιδιά και παππούδες, όλοι μαζί στην παραλία, πολλοί ξυπόλητοι και στα χέρια βιβλία.

Οι διοργανωτές της εκδήλωσης προσπάθησαν να παρουσιάσουν μια σειρά από ενέργειες που σε όλες συμμετείχαν όλοι και σε μια προσπάθεια να δείξουν το εύρος των οριζόντων που ανοίγουν με την ανάγνωση ενός βιβλίου.

Μια ομάδα παιδιών γύρω στα 14, ξεκίνησε την εκδήλωση διαβάζοντας στη σειρά ανά μερικές σελίδες ο καθένας, ένα βιβλίο αναφορά για την ηλικία τους με τον γνωστό έφηβο μάγο. Ακολουθήσε μια άλλη ομάδα πάλι από 12-15 χρονών διάβασε μικρά ευθυμογραφήματα που σε κάποιες περιπτώσεις κάνανε τους ακροατές να πέσουν στην άμμο από τα γέλια.

Παράλληλα κάποια άλλα παιδιά, αυτή τη φορά ηλικίες από 6 έως 12 χρονών, ζωγράφιζαν σε πάγκους ειδικά στημένους γι' αυτό το λόγο, εικόνες εμπνευσμένες από τις ιστορίες που διαβάζανε τα άλλα παιδιά, ενώ μια άλλη ομάδα έκανε μικρές παραστάσεις παντομίμας πάλι με έμπνευση από αυτά που ακούγανε.

Εκεί όμως που φάνηκε το πόσο πετυχημένα εξελισσόταν η εκδήλωση ήταν όταν πια άρχισαν να συμμετέχουν και οι γονείς και οι μεγαλύτεροι, και αυτό χωρίς καμία προτροπή ή προγραμματισμό. Ήταν πραγματικά συγκλονιστικό να βλέπεις γονείς και παππούδες παρέα με παιδιά και εγγόνια, στον πάγκο με τις ζωγραφιές, να ζωγραφίζουν τον μικρό μάγο με το χαρακτηριστικό σημάδι στο μέτωπο με μαρκαδόρους ή νερομπογιές και κάποιους άλλους να προσπαθούν να μιμηθούν σκηνές από τα βιβλία με παντομίμα. Κι όλα αυτά στην αμμουδιά και με τη συνοδεία του ήχου των κυμάτων.

Ίσως να ξέφυγα από το βασικό θέμα του περιοδικού και η μόνη μου επαφή με το θέμα να είναι το γεγονός ότι αυτή η εκδήλωση είχε τα στοιχεία: βιβλίο και παραλία, αλλά έτσι για μια στιγμή φανταστείτε την εικόνα και αφήστε το μυαλό σας να τρέξει στην σκηνή που εξελισσόταν με όλα αυτά τα παιδιά και τα βιβλία. Και χωρίς να θέλω να γίνω μίζερος, αλλά πόσο θα ήθελα να δω ίδιες εικόνες στην Ελλάδα.

Κι εδώ, επειδή προσπάθησα να δω την ίδια εικόνα στην Ελλάδα, μια τελευταία σημαντική σημείωση που ίσως να σας βοηθήσετε να καταλάβετε και την ...δυσπιστία μου για το αν θα μπορούσαν αυτά να γίνουν ποτέ στην Ελλάδα. Κανένας εκδοτικός και κανένα βιβλιοπωλείο ή πωλητής βιβλίων δεν ήταν εκεί, ούτε σπινάρισε τίποτα, ούτε έμμεσα προσπάθησε να πουλήσει τίποτα. Ήταν μια εκδήλωση οργανωμένη από τον τοπικό πολιτιστικό σύλλογο και τους συλλόγους γονέων των σχολείων. Χωρίς ...σπόνσορα, αυθόρμητα και με καφέ από το σπίτι. ■

Σοβαρά τώρα, βιβλίο παραλίας;

ΘΟΔΩΡΟΣ ΝΑΣΟΣ

Πριν από μερικά χρόνια, ένα σαββατοκύριακο του Αυγούστου, βρισκόμουν στην παραλία διαβάζοντας. Ο ήλιος έκαιγε, κύματα χτυπούσαν κάτι βράχια και όλος μου ο προγραμματισμός ήταν περιορισμένος στο τι θα φάω και αν θα πάω μέχρι το περίπτερο για να πάρω αναψυκτικό ή παγωτό. Δίπλα μου ζευγάρι νεαρό, που αφού έχουν πυρώσει κι από τις δυο πλευρές ετοιμάζονται για βουτιά όταν ο νεαρός την στιγμή που σηκώνεται κοιτάζει το εξώφυλλο του βιβλίου που διαβάζω και σηκώνοντας επιδεικτικά το φρύδι με ρωτάει: «καλά σοβαρά τώρα, αυτό το βιβλίο διαβάζετε στην παραλία;»

Τι διάβαζα; Ένα βιβλίο για την γλωσσολογία της Whorfian. Τώρα για εσάς που αναρωτιέστε τι είναι αυτό, όχι δεν τρώγεται. Είναι η ιδέα ότι όταν μιλάμε και αυτό που λέμε, πολλές φορές επηρεάζει τις σκέψεις μας. Και για σκεφτείτε το λιγάκι, ήταν οι αρχαίοι μας πρόγονοι που το σκέφτηκαν πρώτοι όταν μιλούσαν για τη γλώσσα που προτρέχει του μυαλού.

Το θέμα το βρήκα πολύ ενδιαφέρον από την αρχή που έπεσα επάνω του πριν από αρκετούς μήνες και μάλιστα έπεσα επάνω του από ατύχημα, διαβάζοντας κάτι τελείως άσχετο. Η δε μεγάλη μου έκπληξη ήταν το πόσο πλούσια βιβλιογραφία υπάρχει σχετικά με το θέμα. Το τρελό όμως στη συγκεκριμένη ιστορία ήταν ότι έχοντας διαβάσει άλλα δυο βιβλία για το θέμα, αυτό το τρίτο το είχα βρει βαρετό και μάλιστα λίγο πριν μου μιλήσει ο νεαρός σκεπτόμουν να σοβαρά αν υπήρχε λόγος να το συνεχίσω.

Αλλά εδώ ακριβώς είναι το θέμα. Τι διαβάζουμε στην περίοδο των διακοπών; Τι βιβλίο κρατάμε όταν πηγαίνουμε στην παραλία; Πρέπει ντε και καλά να είναι ευχάριστο, χαλαρό, απαραίτητα αστυνομικό ή ρομαντικό; Με ή χωρίς φαντάσματα και σίγουρα με διαστημόπλοια; Η γλωσσολογία ή ακόμα χειρότερα η ανθρωπολογία απορρίπτονται; Και τι γίνεται με τη θεωρητική φυσική ή την κβαντική θεωρία; Αυτά απαιτούν σκοτεινά δωμάτια και λευκό φως από προβολέα; Ποτέ με ήλιο; Και τελικά ποιος ορίζει ποια είναι τα καλοκαιρινά βιβλία;

Δηλαδή πρέπει ντε και καλά να διαβάσω το *Hunger Games* ή τις δεν ξέρω πόσες αποχρώσεις αυτού του γκρι για να θεωρηθεί η παρουσία μου στην παραλία αξιοπρεπής; Πριν από μερικά χρόνια σε μια παραλία συνάντησα μια γυναίκα που διάβαζε το *Darkness Visible* του William Styron και μόνο που δεν την αγκάλιασα και να ξεφτιλιστούμε ομαδικά. Το ίδιο καλοκαίρι εγώ πέρασα μια υπέροχη εβδομάδα διαβάζοντας στην παραλία, μάλιστα με την άμμο στα δάχτυλα των ποδιών μου, το «η Άνοδος και η Πτώση του Ναζισμού στη Γερμανία».

Οπότε τι είναι αυτό που κάνει κάποια βιβλία κατάλληλα για το καλοκαίρι και κάποια όχι; Δεν είναι θέμα προσωπικής διάθεσης και αισθητικής; Μήπως τελικά ακόμα και η διασκέδαση της ανάγνωσης το καλοκαίρι δεν είναι πια μια καθαρά προσωπική επιλογή αλλά στο γενικότερο «μου αρέσει» του Facebook; ■

Ποτέ με βιβλίο στην παραλία

ΕΛΕΝΗ ΧΑΡΙΤΑΚΗ

Σε δυο βδομάδες πρόκειται να φύγω για δεκαπέντε μέρες διακοπών σε νησί με πολύ γνωστές ερημικές και ήσυχες παραλίες και όπως πολλοί έτσι κι εγώ φιλοδοξώ στη φάση μεταξύ χαλάρωσης και απόλυτης χαλάρωσης να ...διαβάσω. Κι έχω ήδη διαλέξει τι θα πάρω μαζί μου ξεκινώντας από μια ιστορία από την Αφρική, μιας κοπέλας που στην κυριολεξία δεν είδε άσπρη μέρα στη ζωή της, μια βιογραφία γνωστού επιστήμονα και ένα δοκίμιο για την σύγχρονη ψηφιακή κοινωνία. Σαν συμπλήρωμα έχω αποφασίσει να πάρω μαζί μου και δυο τρία περιοδικά λογοτεχνίας και τέχνης που καιρό τώρα απλά στολίζουν ένα από τα ράφια στη βιβλιοθήκη μου.

Έτοιμη λοιπόν για όλα εκτός από ένα. Δεν υπάρχει η παραμικρή πιθανότητα να πάρω ένα από αυτά μαζί μου στην παραλία. Δεν πρέπει να υπάρχει χειρότερο μέρος για να διαβάσεις, οτιδήποτε.

Πρώτα από όλα τα πρακτικά προβλήματα. Ποτέ δεν υπάρχει βολική «θέση» για να διαβάσεις. Γυρίζεις από δω και σε τυφλώνει ο ήλιος, γυρνάς από την άλλη και σε χτυπάει ο αέρας. Ο αέρας. Μεγάλη υπόθεση αυτός ο αέρας στην παραλία. Έχετε ποτέ δοκιμάσει να διαβάσετε εφημερίδα σε παραλία; Και τα καταφέρατε; Μόνο τις εικόνες βλέπατε;

Και η άμμος. Γιατί η άμμος δεν είναι ποτέ βολική; Μπρούμπατα είναι σκληρή, ανάσκελα όλο λακκούβες και βουναλάκια σε λάθος σημεία. Τώρα θα μου πείτε πετσέτα και ομπρέλα. Σοβαρά; Το έχετε δοκιμάσει; Στα πόσα λεπτά άλλαξε θέση ο ήλιος και πόσες φορές σηκωθήκατε για να στηρίξετε την ομπρέλα καλύτερα;

Ύστερα είναι και το πού θα στηρίξεις το βιβλίο. Ο αέρας δεν είναι δυστυχώς αρκετά πυκνός για να το κρατήσει από μόνος του και τα χέρια πονάνε μετά από μερικά λεπτά. Κι όλα αυτά φυσικά παίρνοντας υπ' όψη ότι μιλάμε για χάρτινο βιβλίο γιατί ποιος θα έπαιρνε στην άμμο και στον γεμάτο ιώδιο αέρα ένα ηλεκτρονικό βιβλίο που του έχει στοιχίσει τις τρίχες της κεφαλής του;

Σε όλα αυτά προσθέστε και τον περίεργο που θέλει να δει τι διαβάσετε. Τρία χιλιόμετρα παραλία, είσαστε μόνοι σας και θα έρθει τρία χιλιόμετρα πορεία να δει τι ...διαβάσετε και θα το κάνει επίμονα. Θα σταθεί δίπλα σας, θα ξαπλώσει στην άμμο κοντά σας και όλο θα προσπαθεί να διαβάσει τον τίτλο στο εξώφυλλο.

Όλα αυτά δεν σημαίνουν ότι δεν μου αρέσουν οι παραλίες ή η ξάπλα στην άμμο. Προς θεού και μην περάσει από το μυαλό σας, αλλά ποτέ με βιβλίο. Και ξέρετε κάτι; Δεν είμαι η μόνη.

Υπάρχουν βέβαια και οι ...φιλοσοφικοί λόγοι. Όπως και να το κάνεις, δεν μπορείς να φέρεις το δράμα της κοπέλας από την Αφρική στην παραλία, στην άμμο δίπλα στο κοπερτόν άρωμα καρύδα. Ντροπή. Και το πιο σοβαρό για μένα, εγώ θέλω να συγκεντρώνομαι όταν διαβάζω ένα βιβλίο. Να μην με απασχολεί το μπαλάκι, το φρίσμπι ή οι ρακέτες. Το διάβασμα είναι κάτι σαν το γιόγκα, θέλει αυτοσυγκέντρωση και σε παραλία εγώ και η αυτοσυγκέντρωση σπάνια συναντιόμαστε.

Εγώ θέλω να διαβάζω σε τραπέζι και καθισμένη σε καρέκλα, άντε στον κανapé. Δεν θέλω το διάβασμα να με αγχώσει και πολύ περισσότερο όταν βρίσκομαι σε διακοπές και διάβασμα στην παραλία μόνο άγχος μπορεί να μου φέρει. ■

apopseis.gr

<http://www.apopseis.gr/>

Όλα τα βιβλία
είναι εκδόσεις apopseis.gr
Και όλα διατίθενται ΔΩΡΕΑΝ

Χρονικό μιας ανοησίας

ΜΑΡΙΝΑ ΡΟΔΙΑ

Μια μέρα, ο συγγραφέας συνάντησε τυχαία ένα παλιό συμμαθητή του. Καθίσανε στη σκιά της μαρκίζας, έξω από το σαλούν, άναψαν τις πίπες τους, και ο συμμαθητής άρχισε να μιλά σαν από μέσα του:

«Θα το πιώ κι αυτό το ποτήρι, σκέφτηκα τότε και προσπάθησα να τη γυρίσω μπρούμυτα, τουλάχιστο να μη βλέπω τη μούρη της. Εκείνη αντιστάθηκε σθεναρά, κι έτσι έμπηξα το υπέροχο, γλυκό και απαλό κεντρί μου σε μια πέτρινη σχισμάδα. Ξαλάφρωσα. Επειδή ένοιωσα σα να την κατούρησα.

Ταγάρι μου είχε γίνει, αδερφέ μου. Όχι, δεν μου φορτωνόταν και πολύ με ραβασάκια και χαζομάρες, αλλά είχε κυριαρχήσει στη σκέψη μου, με διέλυε η εικόνα της, έτσι ισχυρή και κοροϊδευτική, όπως παρουσιαζόταν μέρα νύχτα στο μυαλό μου. Δεν το αρνούμαι, εγώ την έπλασα αυτή την εικόνα και προσπάθησα να της επιβληθώ με τον τρόπο μου. Την ήθελα χαζή. Δεν αντέχω να μου τη βγαίνουν οι γυναίκες. Κι αυτή, με τη χαλαρή συμπεριφορά της, όλο κι έβγαινε από πάνω. Έτσι τό 'παιρνα. Ότι ήθελε

να μου κάτσει στο σβέρκο. Κι έδωσα ένα τέλος. Όχι την αρχή που θα ήθελε εκείνη, αλλά το τέλος που ήθελα εγώ. Νίκησα; Αμφίβολο, τώρα που το ξανα-σκέφτομαι ήρεμος. Ήρεμος; Μια κουβέντα είναι. Ντρέπομαι τον εαυτό μου. Περισσότερο επειδή εκείνη δεν άλλαξε στάση απέναντί μου. Με κοιτάζει σαν και πρώτα και δε μπορώ να διακρίνω στο βλέμμα της την απογοήτευση που περίμενα να γεννηθεί εκεί μέσα, στα μαύρα της μάτια. Την ήθελα πληγωμένη ελαφίνα και είναι μια ατάραχη φάλαινα. Γυναίκες... Ακατανόητες ως συνή-θως. Εσύ καταλαβαίνεις τίποτα από δαύτες;»

Ο συγγραφέας σηκώθηκε και, χωρίς να απαντήσει στο μόλις διατυπωμένο ερώτημα, έκανε σήμα αποχαιρετισμού στον παλιό συμμαθητή του και απο-μακρύνθηκε ήρεμα. Μέσα από τα δόντια του, ο παλιός συμμαθητής μουρ-μούρισε «ούτε κι εσύ με κατάλαβες φίλε...» αλλά ο συγγραφέας βρισκόταν πλέον αρκετά μακριά για να τον ακούσει. Είχε χάσει μεν τον παλιό του γνώ-ριμο, τον είχε σιχαθεί μάλλον, αλλά είχε κερδίσει μια ιστορία. Κάπως έτσι βρίσκουν οι συγγραφείς τις ιστορίες τους, ή έρχονται οι ιστορίες και τους βρίσκουν... ■

Φονικό στην παραλία

ΛΟΥΚΙΑ ΚΟΝΤΟΠΟΔΗ

- Τ**ι είναι αυτό μωρή;
- Τα απομνημονεύματα του Μακρυγιάννη.
Εσύ για τι το βλέπεις;
 - Για βιβλίο.
 - Βρε Στέλλα, αυτή η παρατηρητικότητα σου μερικές φορές με εκπλήσσει.
 - Πήγες σε βιβλιοπωλείο.
 - Όχι στην ψαραγορά πήγα και πήρα ένα κιλό.
 - Το ξέρεις ότι υπήρχε βιβλιοπωλείο στη Σόλωνος που πουλούσε βιβλία με το κιλό;
 - Μαζί το είχαμε ανακαλύψει ρε Στέλλα.
 - Α, καλά. Αλλά γιατί πήγες και αγόρασες βιβλία;
 - Γιατί ρε Στέλλα; Δεν αγοράζω βιβλία;
 - Όχι μαζεμένα.
 - Καλοκαιράκι.
 - Αυτή είναι η δικαιολογία σου; Αγόρασες βιβλία επειδή ήρθε το καλοκαίρι;
 - Αν σου αρέσει.

- Αντηλιακό παίρνουν το καλοκαίρι, καινούργιο μαγιό παίρνουν το καλοκαίρι, δίαιτα επειγόντως παίρνουν το καλοκαίρι.
- Εγώ παίρνω βιβλία.
- Βρήκες κάτι καλό;
- Δες μόνη σου. Και κοίταξε.
- Βρε πού είναι ο έρωτας; Πού είναι το μυστήριο; Πού είναι ο φόνος;
- Ξέρω 'γω; Στο αστυνομικό τμήμα;
- Ποιο αστυνομικό τμήμα; Πώς θα σε κυκλοφορήσω στην παραλία με τέτοια βιβλία;
- Τι έχουν τα βιβλία που πήρα;
- Είναι σαν το μαγιό το προπέρσινο που θα φορέσεις πάλι εφέτος.
- Και τι έχει το μαγιό μου ρε Στέλλα;
- Είναι βαρετό.
- Το ενδιαφέρον το έκοψα πριν από είκοσι χρόνια και δεκαπέντε κιλά πλην.
- Υπερβολές.
- Η αλήθεια.
- Και καλά τώρα βρε καλή μου, θα πας σε παραλία, θα κάτσεις για καφέ και θα διαβάσεις ...Νίτσε;
- Είναι του Μαν.
- Μαν ξεμαν, Νίτσε είναι. Βαρύς κι ασήκωτος.
- Πού το ξέρεις; Το έχεις διαβάσει;
- Όχι, αλλά έχω δει την ταινία.
- Μπα, και τι σου είπε η ταινία;
- Ότι δεν κάνει για παραλία.
- Και τι κάνει για παραλία ρε Στέλλα; Η πως την λένε τσουλίδου;
- Α-πα-πα-πα.
- Τότε;
- Μυστήριο, δράση, αδιάφορο.

- Τι αδιάφορο;
- Να σηκωθείς από την καρέκλα και να έχεις ξεχάσει τι διάβασες.
- Και τότε γιατί το διάβασες;
- Για να χαλαρώσεις.
- Και γιατί δεν διαβάζεις το Harper ή το House & Garden για να χαλαρώσεις;
- Τα διαβάζεις κι αυτά με προτίμηση στο Cosmopolitan.
- Μπα; Γιατί Cosmopolitan;
- Τελείως καλοκαιρινό.
- Ε, για μένα ο Νίτσε είναι τελείως καλοκαιρινός.
- Τον φαντάζεσαι με αυτό το μουστάκι και σορτσάκι;
- Γιατί θα τον πιάσω γκόμενο;
- Ούτε τον Νίτσε ούτε κανέναν άλλον με τον Νίτσε, Λουκία μου.
- Τι λες ρε Στέλλα, έχεις σαλέψει τελείως; Θα πάρω βιβλίο στην παραλία για να βρω γκόμενο;
- Το τερπνόν μετά του ωφέλιμου.
- Άσε ρε τρελή.
- Μπα, τι είναι αυτό;
- Για ψάρια δεν μου μοιάζει.
- Έγκλημα στην Σμύρνη.
- Γίνονται αυτά και στην Σμύρνη.
- Με τον διωγμό και όλα αυτά τα ιστορικά;
- Μάλλον.
- Αυτό Λουκία μου είναι για παραλία.
- Γιατί ρε Στέλλα; Επειδή συνδυάζει δολοφονία και γενοκτονία;
- Ό,τι μπορεί ο καθένας. ■

Καλοκαιρινά βιβλία: η ψυχολογία πίσω από το διάβασμα στην παραλία

ASA BUTCHER

Πρόσφατα έζησα την εμπειρία και τη χαρά του να διαβάσω ένα βιβλίο που ταίριαζε απόλυτα με τις διακοπές μου. Λέω διακοπές, γιατί έχω ένα συνήθιο που μάλλον έχει εξελιχτεί σε παράδοση, να μοιράζω τις καλοκαιρινές μου διακοπές σε δυο δόσεις, η πρώτη τον Ιούνιο και η δεύτερη στις αρχές του φθινοπώρου. Έτσι αποφεύγω και την πολυκοσμία αλλά και τις τιμές της high season. Οπότε λοιπόν βρέθηκα σε ένα μικρό νησί βυθισμένος στην αυτοβιογραφία του Leanne Shapton: «Swimming Studies» - Μελέτες κολύμβησης – και σπάνια έβγαινα από το νερό για να πάρω αέρα.

Το βιβλίο αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε ένα ράφι της βιβλιοθήκης μου και είμαι σίγουρος ότι ακόμα υπάρχει άμμος στις σελίδες του, αλλά τόσο το θέμα όσο και οι εικόνες ή οι εμπειρίες στο ερημικό νησί από ένα σημείο και ύστερα έγιναν αναπόσπαστες. Το βιβλίο δεν ήταν απλά ευχάριστο, αλλά άλλαξε και τον τρόπο που βλέπω τον αθλητισμό, την δημιουργικότητα και τις δεσμεύσεις που απαιτεί ο πρωταθλητισμός. Το πιο σημαντικό, δεν είμαι καθόλου σίγουρος αν θα με είχε επηρεάσει ή ακόμα και αν θα μου είχε αρέσει με τον ίδιο τρόπο αν το είχα διαβάσει καθισμένος στον καναπέ μου.

Και εκεί είναι το νόημα, λένε οι ειδικοί. Σύμφωνα με τον ψυχοθεραπευτή Ρόμπιν Ρόζενμπεργκ, οι διακοπές αυξάνουν την συγκέντρωσή μας στην ανάγνωση ενός βιβλίου και παράλληλα κατά την διάρκεια των διακοπών είμαστε πιο «ανοιχτοί» σε αυτά που μπορεί να προσφέρει και να προτείνει ένα βιβλίο.

Ο Ρόζενμπεργκ σε άρθρο του επισημαίνει ότι «στην καθημερινότητά μας είμαστε όλοι προγραμματισμένοι. Εκτός από το άγχος μεταφέρουμε συνέχεια και το 'γνωστικό φορτίο' που δεν είναι τίποτα άλλο από την συνεχή ανάγκη να ταξινομούμε και να ζυγίζουμε πληροφορίες που μας έρχονται συνέχεια και με μεγάλη ταχύτητα. Ενώ όταν καθόμαστε σε μια παραλία, πέραν των εικόνων το 'γνωστικό' φορτίο είναι σε κατάσταση χαλάρωσης.» Έτσι το μυαλό δεν χρειάζεται να «κρίνει» να επεξεργαστεί να ταξινομήσει αλλά έχει χρόνο να διερωτηθεί, να περιπλανηθεί, να ψάξει.

Ο συνδυασμός μάλιστα με την παραμονή σε ένα ευχάριστο περιβάλλον προσθέτει στα θετικά αποτελέσματα της ανάγνωσης ενός καλού βιβλίου. Συν το γεγονός ότι ένας ευαίσθητος χαρακτήρας από το βιβλίο μπορεί να ευαισθητοποιήσει και τον αναγνώστη σε θέματα που δεν είχε καν σκεφτεί ποτέ μέχρι τότε. Και αυτό φαίνεται με την επιστροφή μας στη δουλειά και μάλιστα φαίνεται άμεσα.

Επιστρέφοντας στο γραφείο μετά τις ολιγοήμερες διακοπές μου ρώτησα τους συναδέλφους μου αν είχαν νιώσει ανάλογη εμπειρία, να διαβάσουν ένα βιβλίο στις διακοπές που να ταίριαζε απόλυτα και με το περιβάλλον και με την διάθεσή τους και αυτό που παρατήρησα αμέσως ήταν η αλλαγή στη στάση τους. Όλοι ξαφνικά περάσανε στο «όνειρο» και έβλεpes καθαρά στα μάτια τους και στον τρόπο που προσπαθούσαν να απαντήσουν ότι όχι μόνο «ξαναζούσαν» τις διακοπές τους αλλά ότι ξαναζούσαν το συνδυασμό διακοπών με κάποιο συγκεκριμένο βιβλίο.

Άλλο ένα πράγμα που μου έκανε εντύπωση εκείνη τη μέρα ήταν ότι μετά από αυτή την ερώτηση ήταν σαν να άλλαξε η διάθεση όλων στο γραφείο, ήταν σαν να είχε μπει λίγο πνεύμα διακοπών σε ένα κατά τα άλλα μελαγχολικό χώρο με πολλές οθόνες και λευκούς τοίχους.

Έτσι τώρα απλά ...μαζεύω βιβλία για τη δεύτερη δόση των διακοπών μου.

Καλοκαιρινό διάβασμα και παιδική διασκέδαση

ΧΡΗΣΤΟΣ ΗΛΙΑΔΗΣ

Το καλοκαίρι είναι μια καλή ευκαιρία για να μπει το παιδί στο κόσμο του βιβλίου και παράλληλα να προσθέσει στις γνώσεις του νιώθοντας ότι όλα είναι ένα παιχνίδι.

Ακολουθούν μερικές απλές σκέψεις/οδηγίες για το παιδί και το βιβλίο κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών.

Πρώτον. Φροντίστε να μη περιορίζετε τις διακοπές σας στην παραλία αλλά να πάτε και σε ένα πάρκο που μπορεί να υπάρχουν ζωάκια ή ακόμα καλύτερα σε ένα μουσείο. Κάνετε μικρές πεζοπορίες ακόμα και στην πόλη ή το χωριό παρατηρώντας ανθρώπους, μαγαζιά και καταστάσεις. Φροντίστε ακόμα και τις φορές που είσαστε μέσα και υπάρχει τηλεόραση να δείτε με το παιδί σας ένα ντοκιμαντέρ ή κάτι που να έχει σχέση με την φύση.

Δεύτερον. Συζητήστε με το παιδί αυτά που του κάνουν εντύπωση και παράλληλα φροντίστε να του επισημάνετε πράγματα που πιθανώς να μην του κάνανε την απαραίτητη εντύπωση για να τα αναφέρει αλλά είστε σίγουροι ότι τα είδε, όπως κάποιον ανάπηρο ή ένα γατάκι αδέσποτο. Κάντε του ερωτήσεις γι' αυτά που είδε και μάλιστα ερωτήσεις κρίσης.

Τρίτον. Φροντίστε οι ερωτήσεις που κάνατε στο δεύτερο βήμα κάπως να συνδέονται με το θέμα του βιβλίου που θα διαβάσετε παρέα. Θα μπορούσε η ιστορία μια γατούλας να συνδεθεί με ένα αδέσποτο γατάκι που είδατε στο δρόμο ή κάποια περίεργη σκιά με ένα βιβλίο με μάγους.

Παράλληλα και ανάμεσα στη βόλτα και στις ερωτήσεις φροντίστε με αυτά που εντυπωσιάσανε το παιδί σας να κατευθύνετε και τις αγορές βιβλίων που κάνετε ώστε να αμβλύνετε περεταίρω την περιέργεια του ή την δημιουργικότητα του.

Πέρα από το βιβλίο ένα καλό βήμα θα ήταν αφού συζητήσετε με το παιδί σας και καταλήξετε σε αυτό που του έκανε την περισσότερη εντύπωση να του ζητήσετε να το ζωγραφίσει φτιάχνοντας ένα άλμπουμ με τις καθημερινές εικόνες του από τις διακοπές.

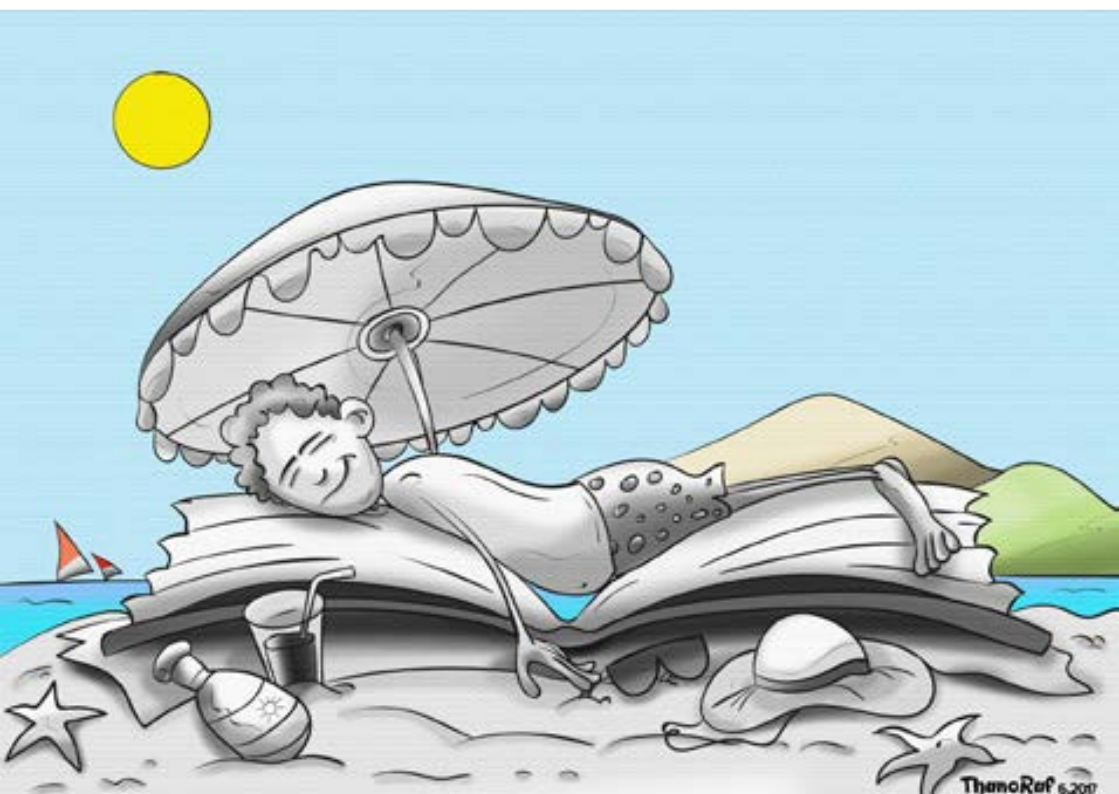
Θυμηθείτε οι διακοπές με τα παιδιά δεν σημαίνει ότι τα παρατάτε στη θάλασσα να φτιάχνουν κάστρα με άμμο αλλά ότι πρέπει όλη την ημέρα να είστε μαζί τους και αυτό το «μαζί τους» πρέπει να είναι επικοινωνιακό, επιμορφωτικό και γενικότερα θετικό για τη ζωή τους και την συμπεριφορά τους. ■

Καλο-καιρινά με βάρος

ΘΑΝΟΣ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

Καλοκαιράκι

ΜΑΓΔΑ ΔΑΣΑΚΗ

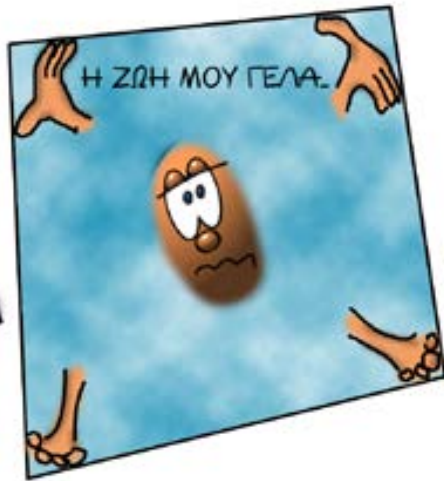

Η ζωή...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΛΑΤΖΗΣ

ΤΟΥ ΠΙΩΡΓΟΥ ΚΑΛΑΤΖΗ

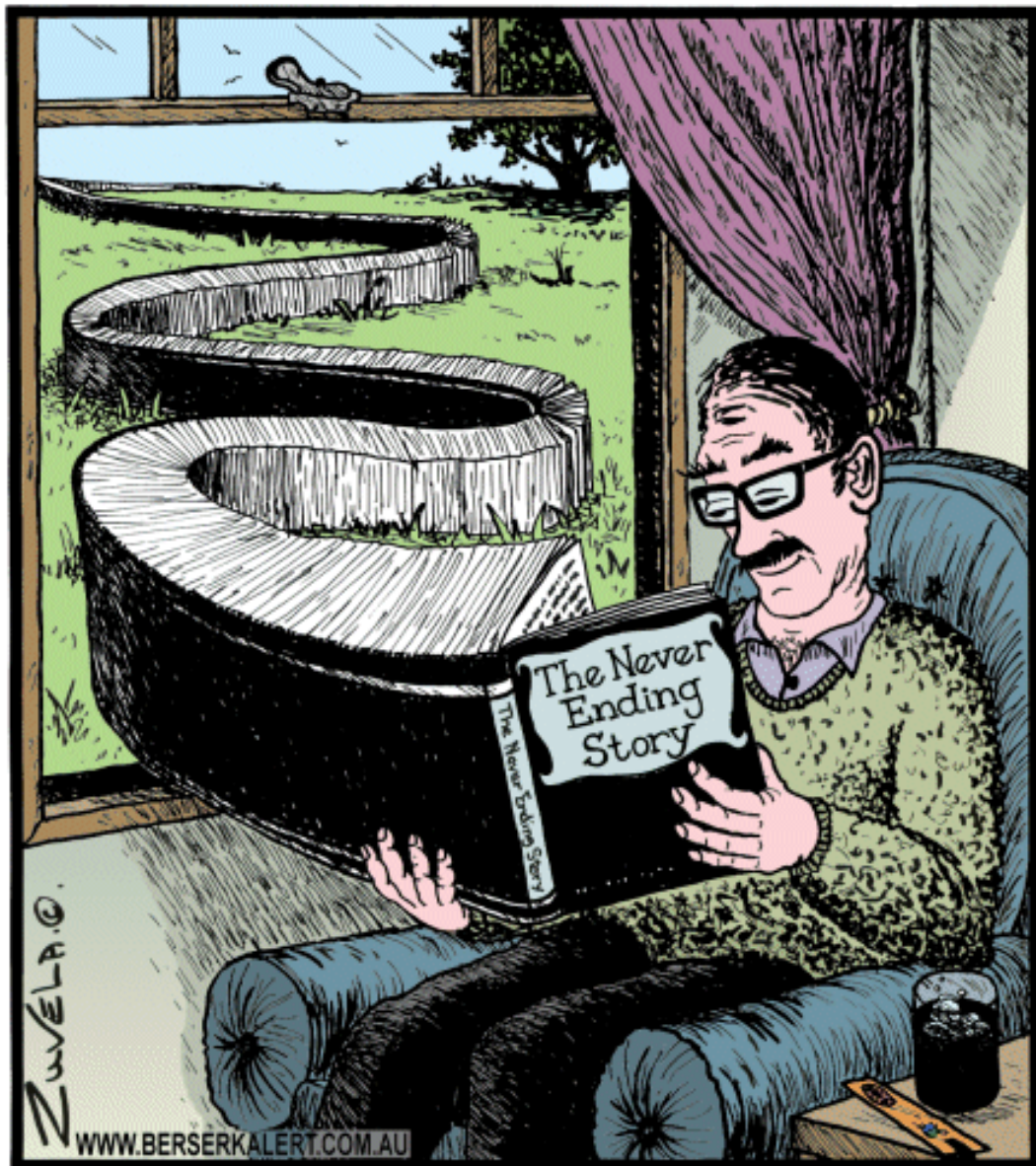
Καλοκαιριάτικα

ΒΙΒΛΙΟΘΕΣΕΙΣ

Ιστορία χωρίς τέλος

TONY ZUVELA

Σκέψεις καλοκαιρινών βιβλίων

Βιβλίο Παραλίας: Κάτι που προσπαθείς να διαβάσεις, αλλά δεν καταφέρνεις ποτέ γιατί σου αποσπά την προσοχή η θέα.
- Malak El Halabi

Το καλό με το καλοκαίρι είναι πως κάθε μέρα έχουμε περισσότερο φως για να διαβάζουμε.
- Jeannette Walls

Το πιο υπέροχο πράγμα το καλοκαίρι, είναι η βιβλιοθήκη. Μπορείς να δανειστείς όσα βιβλία θέλεις, να τα διαβάζεις με το ρυθμό που θέλεις και για όσο κρατάνε το ενδιαφέρον σου, να τα παρατήσεις στη μέση ή στο τέλος ή στην αρχή, και να αποθηκεύσεις όλη τη γνώση όπως θέλεις και μόνο για σένα, χωρίς να χρειάζεται να αποδείξεις σε κανέναν ότι διάβασες (όπως στον καθηγητή σου).
- Polly Horvath

Ο αναγνώστης γίνεται βιβλίο και οι καλοκαιρινές νύχτες η συνείδηση του βιβλίου. - Wallace Stevens

Το βιβλίο είναι οι φθηνότερες διακοπές.

- Charlaine Harris

Όλα τα όμορφα και μαγικά συμβαίνουν μεταξύ Ιουνίου και Αυγούστου. - Jenny Han

Το καλοκαίρι οι μέρες κρατάνε περισσότερο και αναμειγνύονται η μία με την άλλη. Χωρίς σχολείο, όλα ήταν σε αδράνεια και όλα συνέβαιναν την ίδια στιγμή.

- Sarah Dessen

Ήταν ένα πραγματικά καλό απόγευμα για να αρχίσω ένα βιβλίο.

- Tove Jansson ■

Όλα τα περιοδικά &
τα βιβλία είναι εκδόσεις
Και όλα διατίθενται ΔΩΡΕΑΝ

ΚΑΤΕΒΑΣΤΕ
ΟΛΑ ΤΑ
ΤΕΥΧΗ ΤΟΥ
ARSOVI
ΔΩΡΕΑΝ

www.ovimagazine.com/cat/3

συνέντευξη

Γιατί προτιμώ ένα βιβλίο μου να μην εκδοθεί ποτέ, από το να θεωρείται «Βιβλίο Παραλίας»

ΧΑΝΝΑ ΜΠΡΟΥΚΣ ΟΛΣΕΝ

Κάθε χρόνο το Μάιο ή Ιούνιο, οι βιβλιοπώλες ετοιμάζουν τη νέα τους καλοκαιρινή βιτρίνα. Έχει περάσει η περίοδος των γιορτών - εκεί που τα βιβλία λειτουργούν ως δώρα και στις καλύτερες εκδόσεις τους, συχνά και με κάποιο δώρο μαζί - και έτσι τα μαγαζιά είναι έτοιμα να πουλήσουν ξανά, ειδικά σε σημεία πώλησης όπως είναι τα αεροδρόμια, όπου ο κόσμος πραγματικά θέλει να αγοράσει φθηνό χαρτί για να το ταλαιπωρήσει στο ταξίδι και αργότερα στις διακοπές του. Το «Βιβλίο Παραλίας» ετοιμάζεται και φέτος. Δυστυχώς, ενώ πουλάει τρελά, δεν είναι και το πιο κολακευτικό για έναν συγγραφέα. Πολύ περισσότερο αν μιλάμε για γυναίκες συγγραφείς.

Κατά παράδοση λοιπόν, το βιβλίο παραλίας είναι η κατηγορία των ελαφρών, γυναικείων, γλυκανάλατων αναγνωσμάτων κυρίως από γυναίκες συγγραφείς (και απευθύνονται επί το πλείστον σε γυναίκες), με τα απαραίτητα ιδρωμένα κορμιά στο σεληνόφως για να ολοκληρωθεί το πετυχημένο σκηνικό. Μιλάμε για τα καυτά page turners που σε βάζουν αμέσως σε κλίμα διακοπών, ή ανάλαφρες ιστορίες γυναικών που ξεπερνούν κάποιο μεγάλο εμπόδιο στη ζωή τους. Ή μπορεί και να είναι ιστορίες γυναικείων χαρακτήρων που διαλευκάνουν φόνους.

Και είτε μιλάμε για ευφυέστατα, καλογραμμένα βιβλία (η αυτοβιογραφία της Mindy Kaling υπήρχε στα ράφια ως πρόταση βιβλίου παραλίας, προφανώς γιατί τους περίσσεψαν πολλά απούλητα αντίτυπα, έτσι θεωρούν ότι ένα ροζουλί εξώφυλλο θα το κάνει πιο ...summer friendly), είτε μιλάμε για κάτι καθαρά εμπορικό (είδα πάρα πολλές γυναίκες να διαβάζουν τις Υπηρέτριες πέρσι το καλοκαίρι), όλα μπαίνουν στο ίδιο τσουβάλι (Το κορίτσι στη Φωλιά της Σφήκας ήταν πολύ δημοφιλές το 2010). Το βιβλίο παραλίας είναι ο τέλειος συνδυασμός χαλάρωσης και βιβλίων από και προς γυναίκες. Γιατί; Γιατί στην παραλία δε διαβάζεις στα σοβαρά. Δε θα παρασυρθείς από τον Wallace ή τον Gladwell και λοιπούς σοβαρούς ή λιγότερο σοβαρούς εμπορικούς συγγραφείς (άντρες) όπως ο Κλάντσυ. Η παραλία είναι το μέρος για να αράξεις και να σε διασκεδάσουν ανόητες γυναίκες και οι ανόητοι, γυναικείοι μπελάδες τους, ή να διαβάσεις εντελώς ασήμαντα πράγματα, όπως τα ζώα ή το φαγητό.

Κατά κάποιον τρόπο, το βιβλίο παραλίας είναι λιγάκι ντροπιαστικό, άσχετα με το τι διαβάζει κανείς. Μπορεί να απλωθείς στον ήλιο κρατώντας μια Εβάνοβιτς ή μια Inga Muscio (δεν κάνω πλάκα), αλλά όταν κάποιος ρωτάει «Τι διαβάζεις;» και βρίσκεσαι στην παραλία (ή κάτι παρόμοιο, πισίνα), πρέπει, ως γυναίκα, να χαχανίσεις και να δείξεις το εξώφυλλο χωρίς να μαρτυρήσεις τον τίτλο. Θα μπορούσε να είναι κάτι από τη σειρά Twilight. Ή από Χάρι Πόττερ. Ή το Άγρια της Cheryl Strayed. Δεν έχει σημασία, ΔΕΝ μπορείς να είσαι περήφανος γι αυτό που διαβάζεις στις διακοπές σου.

Οι γυναίκες συγγραφείς και οι κριτικοί έχουν ήδη μιλήσει για τις διαφορές ανάμεσα στα βιβλία που έχουν γραφτεί από γυναίκες και για γυναίκες, και στα βιβλία που έχουν γραφτεί από άντρες, και σχεδόν πάντα όταν ακούμε για γυναικείο βιβλίο στο μυαλό μας έρχονται τα βιβλία παραλίας. Για παράδειγμα, η Jodi Picoult, συγγραφέας με τεράστια επιτυχία, δεν ανήκει καν σε κάποια λογοτεχνική κατηγορία (έστω στη ...σκέτη λογοτεχνία), αλλά πάντα μα πάντα αναφέρεται ως συγγραφέας βιβλίων παραλίας.

Για την ακρίβεια τα περισσότερα βιβλία γραμμένα από και προς γυναίκες ανήκουν σε αυτή την κατηγορία. Κάποια από αυτά είναι καλά. Κάποια σε βάζουν σε σκέψεις. Κάποια είναι πολύ καλογραμμένα. Κάποια είναι φρικτά (ναι, σε σένα μιλάω Ελ Τζέιμς). Αλλά ό,τι και να 'ναι, μόλις μπει ο Ιούνιος, όλα μπαίνουν στον ίδιο μύλο και αλέθονται: Βιβλία Παραλίας. Και αυτό ΔΕΝ βοηθάει καθόλου την εξέλιξη μιας συγγραφέως.

Τώρα τελευταία, καθώς οι κριτικοί προσπαθούν να διαχωρίσουν την καλή λογοτεχνία από τη μάπα, και καθώς το διαδίκτυο έχει γίνει η πρώτη επιλογή των αναγνωστών για να αποφασίσουν τι θα διαλέξουν αντί να απευθυνθούν κατευθείαν στο βιβλιοπώλη τους, το βιβλίο παραλίας ως κατηγορία έχει επεκταθεί λιγάκι και συμπεριλαμβάνει περισσότερο ενδιαφέρουσα λογοτεχνία και πιο ...βαριά λογοτεχνία, αλλά και περισσότερη λογοτεχνία γραμμένη από άντρες. Όμως και με αυτές τις λίστες, πάντα υπάρχει κάποιο τέχνασμα.

Ας πούμε πάρτε τη λίστα του Flavorwire. Θα βρείτε πολύ ενδιαφέροντα ονόματα μέσα, από Ρούσντι, Βιρτζίνια Γουλφ, Τζον Γουότερς, αλλά δεν είναι ακριβώς η λίστα των βιβλίων που θα πάρεις μαζί σου στην παραλία. Μετά, η άλλη λίστα του Slate, είναι επίσης λίγο διαφορετική, γιατί φτιάχτηκε από συγγραφείς και όχι μπλόγκερς ή βιβλιοπώλες. Οπότε εκεί μέσα θα βρείτε και πολλά βιβλία από άντρες συγγραφείς, που οκ, δεν είναι και Franzen, αλλά και δεν είναι τέσσερεις κοπέλες από τα Χάμπτονς που συγκατοικούν και κάνουν πάρτι κάθε σαββατοκύριακο. Κάπως έτσι αξιόπιστα σάιτς αντιμετωπίζουν μια αναξιόπιστη τακτική. Αποστασιοποιούνται από την κατηγορία (εξακολουθούν να είναι βιβλία παραλίας αλλά ακόμα καλύτερα!) ενώ την εμπορεύονται.

Σα νέα γυναίκα συγγραφέας, η ιδέα να καταφέρω να εκδοθούν τα βιβλία μου και να φιγουράρουν στις βιτρίνες και να πωλούνται στα αεροδρόμια είναι όνειρο, αλλά όχι αν πρόκειται να ριχτούν στο ίδιο τσουβάλι με ένα σωρό άλλα βιβλία άλλου είδους και που απευθύνονται σε άλλο κοινό, χωρίς τίποτα κοινό πέραν του γεγονότος ότι έχουν γραφτεί από γυναίκες και συνεπώς ανήκουν στην κατηγορία των βιβλίων παραλίας. ■

πεζά

Η γειτονιά μου

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΑΡΙΣΗ
ΘΑΝΟΣ ΚΑΛΑΜΙΔΑΣ

Αποσπασμα απο βιβλίο

Πρέπει να έχουν περάσει περίπου δέκα χρόνια από τότε που ένας γιατρός σε ένα δωμάτιο με ξεπλυμένους λαχανί τοίχους, ένα άσπρο γραφείο γεμάτο χαρτιά και δύο αφίσες - την μια με ένα τεράστιο νεφρό και την άλλη με ένα βουνό λαχανικά - με κοίταξε για λίγο σκεπτικός, κοίταξε ξανά τις σημειώσεις του και μετά σχεδόν ψιθυριστά μου είπε ότι μέσα στην επόμενη δεκαπενταετία θα έχανα την όρασή μου. Δεν είπα τίποτα. Μετά από λίγο με αποχαιρέτισε με μια υπενθύμιση για το επόμενο ραντεβού μας τον ερχόμενο μήνα, και μου έσφιξε με συμπάθεια το χέρι ενώ με το άλλο μου έτριβε τον ώμο. Εγώ βγήκα από το γραφείο του σχεδόν τρέχοντας. Τρέχοντας βγήκα και από το κτίριο, σπρώχνοντας δυνατά τις εξωτερικές γυάλινες πόρτες, για να σταματήσω στη μέση του δρόμου με έναν οδηγό να με βρίζει.

Για κάποια λεπτά ή δευτερόλεπτα μπορούσα να ακούσω το τσίριγμα των φρένων και τις βρισιές, αλλά το σημαντικό ήταν ότι μπορούσα να δω τον ήλιο. Μπορούσα να δω το πράσινο των δέντρων και

μπορούσα να δω το κατακόκκινο πρόσωπο του οδηγού. Του είπα ευχαριστώ και συνέχισα στην απέναντι πλευρά που χαμογέλασα σε μια μάνα με ένα μωρό στο καρότσι που με κοιτούσε φοβισμένα.

Τα πρώτα δέκα χρόνια πέρασαν και τώρα όταν ακούω το τσίριγμα των φρένων και τις βρισιές του οδηγού δεν μπορώ να δω καθαρά το πρόσωπο. Δεν μπορώ να δω αν είναι κόκκινο, το υποθέτω. Τα δέντρα δεν μπορώ να διακρίνω αν είναι πράσινα η κίτρινα, το υποθέτω ανάλογα με την εποχή, και καμία μάνα με μωρό στο καρότσι δεν με κοιτάζει φοβισμένα. Τώρα υπάρχουν κάποιες σκιές στο πεζοδρόμιο αλλά δεν είμαι σίγουρος αν είναι άνθρωποι, θάμνοι ή κάδοι απορριμμάτων.

Έχω μάθει να ακούω. Ακούω τα φύλλα να ψιθυρίζουν και ακούω το περπάτημα του σκύλου. Ακούω το κουδούνι στον επάνω όροφο και το ψυγείο να ανοίγει στο διπλανό διαμέρισμα. Ακούω τη στεναχώρια και τη χαρά, μα πιο συχνά ακούω τη λύπη. Και θυμώνω. Θυμώνω συνέχεια. Εγώ πρέπει να λυπάμαι, όχι εσείς που με βλέπετε να τυφλώνομαι. Εσείς ... με βλέπετε να τυφλώνομαι, το καταλαβαίνετε; Ε; Το καταλαβαίνετε; Με βλέπετε!

Προσπαθώ να διαβάζω όσο μπορώ πιο πολύ. Χρειάζεται να κολλήσω σχεδόν το βιβλίο στο μέτωπό μου για να δω τα γράμματα, αλλά προσπαθώ. Και ανακάλυψα ότι δεν θα έπρεπε ποτέ να κοροϊδεύω κάποια πράγματα γιατί θα 'ρθει μια μέρα που θα είμαι ευγνώμων γι' αυτά που κοροϊδεύα χτες.

Έχω μόνιμη συντροφιά ένα μαγνητόφωνο – δεν τα λένε έτσι σήμερα αλλά έτσι τα έμαθα εγώ – που παίζω ηχογραφημένα βιβλία. Φίλοι μου κατεβάζουν από το διαδίκτυο ό,τι μπορούν, τα βάζουν σε CD και μετά εγώ μπορώ να τα ακούσω. Μετά από τέσσερεις δεκαετίες άκουσα, αυτή τη φορά, Αγκάθα Κρίστι και το απόλαυσα. Μετά δεν μπορούσα να κρατήσω τα δάκρυά μου. Άκουγα κάποιον να μου διαβάζει ένα βιβλίο. Στο τέλος έκλαιγα με αναφιλητά. Μετά έβαλα το επόμενο CD και «άκουσα» Τζερόμ Κ. Τζερόμ. Τρεις άντρες σε μια βάρκα και ένας σκύλος.

Την ίδια εποχή μετακόμισα. Το σπίτι που έμενα ήταν ακατάλληλο για τις ανάγκες μου. Έτσι είπαν όλοι, εκτός από εμένα. Αλλά μετακόμισα. Σε ένα διαμέρισμα κατάλληλο για τις ανάγκες μου. Δυστυχώς τώρα γνωρίζω κι εγώ τις ανάγκες μου και με έχουν τρομάξει. Φοβάμαι αλλά δεν το δείχνω. Απλά μετακομίζω. Ή καλύτερα με μετακομίζουν. Εγώ, με μια μεγάλη στάση σε ένα εστιατόριο και μετά ένα καφέ, πέρασα από την καρέκλα μου δίπλα στο

παράθυρο που σχεδόν ήξερα τι είχε απ' έξω, στην καρέκλα μου δίπλα στο παράθυρο που δεν ξέρω τι έχει απ' έξω.

Τις πρώτες μέρες προσπάθησα να δω. Δεν τα κατάφερα. Μου είπαν ότι επειδή το διαμέρισμα είναι ισόγειο θα έπρεπε να βλέπω τον κόσμο που περνάει μπροστά από το παράθυρό μου. Δεν είχα καταλάβει ότι οι σκιές που έβλεπα ήταν κόσμος, άνθρωποι ζωντανοί που περπατούσαν μπροστά από το παράθυρό μου. Νόμιζα ότι ήταν οι κουρτίνες που χορεύουν με τον αέρα.

Μετά μου είπαν ότι είναι επικίνδυνο να κάθομαι όλη την ώρα στο παράθυρο και να κοιτάζω τον κόσμο σαν να μη τους βλέπω. Δεν ξέρεις τι μπορεί να σκεφτεί κάποιος. Έτσι έμειναν οι κλειστές κουρτίνες να χορεύουν σπάνια με τον αέρα. Εγώ φανταζόμουν ότι είναι άνθρωποι που περπατούσαν μπροστά από το παράθυρό μου.

Και στο καινούργιο μου διαμέρισμα σιγά-σιγά έμεινε το βιβλικό σκότος. Δεν χρειάζομαι πια φως. Αφού δεν έβλεπα τον ήλιο τι να το κάνω το φως; Τα βράδια άναβα τη λάμπα μόνο στην κουζίνα γιατί, όπως μου είχαν πει όλοι, καλό θα ήταν να υπάρχει ένα φως να τρομάζει τους επίδοξους κλέφτες.

Αλλά όπως λέει και η Βίβλος, στην αρχή ήταν το σκότος, μετά ήρθε το φως. Και το δικό μου φως είχε ονοματεπώνυμο. Θα σας πω κάποια άλλη φορά πώς γνώρισα την Χριστίνα. Χριστίνα Μελέτη το όνομά της και κάποια στιγμή μου είπε ότι έχει κόκκινα μαλλιά αν και το φυσικό της χρώμα είναι καστανό. Δεν ξέρω πώς της πάνε τα καστανά αλλά τα κόκκινα ταιριάζουν πολύ με τη φωνή της. Κόκκινα της φωτιάς όπως εγώ τα φανταζόμουν.

Η Χριστίνα γρήγορα κατάλαβε ότι το αγαπημένο μου πρωινό είναι τρία τσιγάρα, ότι κρατάω τον ίδιο καφέ μέχρι το μεσημέρι και δεν θέλω κανέναν να μου φτιάξει καινούργιο και ότι τα βράδια μ' αρέσει να ανάβω την πίπα μου και να ακούω τους ήχους από τα άλλα διαμερίσματα σιωπηλός. Ακόμα κατάλαβε ότι στις ξαφνικές σιωπές μου εγώ διαβάζω μέσα στο μυαλό μου και πάντα ακούω. Όλα αυτά έκαναν τη σχέση μου με την Χριστίνα μια πολύ δυνατή φιλία.

Εκείνη μου μιλούσε για τους φίλους της, για δυο ξαδέλφια από το χωριό και για όλες τις χώρες που θα ήθελε να επισκεφτεί. Για τη μέρα της ανάμεσα στο μαγαζί και το διάβασμα, για το τι σκεφτόταν να μαγειρέψει την επομένη. Μου μιλούσε για τις κρυφές της ελπίδες και τα όνειρά της κι εγώ ελπίζω να ήμουν καλός φίλος γιατί έκανα το μόνο που μπορούσα να κάνω. Άκουγα.

Και σιγά-σιγά η Χριστίνα άρχισε να μου περιγράφει τη γειτονιά μου. Αυτές τις πανέμορφες σκιές που σαν τη κουρτίνα μου όταν χορεύει στον αέρα, περνάνε μπροστά από το παράθυρό μου. Με κοιτάνε και δεν ξέρουν ότι δεν τους βλέπω.

* * * * *

Νάτος. Ακριβώς στην ώρα του. Αυτή τη φορά τον περίμενα. Είμαι στο μπαλκόνι και κρύβομαι πίσω από την καλαμωτή. Τον παρατηρώ προσεκτικά. Είναι Κυριακή και όπως κάθε Κυριακή τέτοια ώρα διασχίζει το δρόμο και πηγαίνει σε μια από τις διπλανές πολυκατοικίες. Δεν μπορώ να δω σε ποια απ' όλες, όμως χάνεται και σε πέντε λεπτά ξαναεμφανίζεται με ένα κατάξανθο πιτσιρίκι που τον κρατάει από το χέρι και πηγαίνουν απέναντι, στην παιδική χαρά.

Αν είναι πάνω από 30, δεν του φαίνεται καθόλου. Είναι πολύ νέος για μπαμπάς. Και το παιδάκι αυτό νομίζω ότι το έχω ξαναδεί με τη μαμά του. Σε κείνη μοιάζει. Μάλλον.

Η γειτονιά μας είναι από τις καλές... Όσο καλή τέλος πάντων μπορεί να είναι μια γειτονιά μεγαλούπολης. Οι παλιές, θεόρατες και κακάσχημες πολυκατοικίες είναι αρκετά μακριά, μπροστά μας έχουμε ένα μεγάλο πάρκο.

Τους βλέπω που πηγαίνουν στο πάρκο, το παιδάκι κάτι του λέει ενθουσιασμένο κουνώντας τα χέρια του κι εκείνος προσπαθεί να συμμαριστεί τον ενθουσιασμό του. Όμως εγώ βλέπω κάτι από μακριά που το παιδί δεν βλέπει. Ή βλέπει κι έχει πια συνηθίσει. Πάντως δε φαίνεται να το νοιάζει.

Σταματάνε όπως κάθε φορά πριν ανοίξουν την πράσινη καγκελόπορτα του πάρκου, πηγαίνουν στο περίπτερο ακριβώς δίπλα και αγοράζουν πατατάκια με ρίγανη και ένα κουτάκι χυμό. Το αγόρι με το σακουλάκι στο χέρι πηγαίνει στο κόκκινο τρενάκι και ζητάει ένα κέρμα από τον πατέρα του. Έχει ακόμη μια άμαξα με ένα ξεβαμμένο άλογο και μια μεγάλη βάρκα με οθόνη. Το παιδί κοιτάει βιαστικά τη βάρκα, εκεί η βόλτα κοστίζει διπλά. Ξέρει ότι δεν μπορεί να ανέβει.

Βλέπω τη θλίψη μέσα του. Του ξεφεύγει κάθε φορά που το παιδί δεν τον κοιτάει. Είναι ο μπαμπάς του Σαββατοκύριακου.

Είναι ο μπαμπάς που βλέπει το παιδί του να μεγαλώνει μέσα από ένα Κυριακάτικο απόγευμα, πάνω στο κόκκινο τρενάκι και στο ξύλινο παγκάκι

μέσα στο πάρκο. Το αγοράκι τρέχει, παίζει με την άμμο, σκαρφαλώνει και του ζητάει κάθε τόσο να το βοηθήσει να πιαστεί από το μονόζυγο. Εκείνος κάνει ό,τι του ζητήσει, παίζουν μαζί με την άμμο, το κυνηγάει και παίζουν κρυφτό. Δεν πρέπει να είναι πάνω από 4-5 χρονών.

Κάθε τόσο τον αφήνει και παίζει με άλλα παιδάκια. Τότε εκείνος κάθεται στο παγκάκι και το παρατηρεί. Καμιά φορά γυρίζει το βλέμμα του προς τα πάνω και τότε κρύβομαι καλύτερα πίσω από την καλαμωτή. Ντρέπομαι που τον κοιτάζω. Δε θέλω να το καταλάβει.

Τέτοια εποχή όλοι στη γειτονιά μας περνάνε την ώρα τους στα μπαλκόνια, ο ήλιος έχει γυρίσει και δεν κάνει πια τόση ζέστη. Κάποια μπαλκόνια έχουν κρυφτεί εντελώς πίσω από ψηλές καλαμωτές και ίσα που διακρίνονται φιγούρες που πηγαиноέρχονται. Καμιά φορά μοιάζουμε όλοι με ένα παράξενο θέατρο σκιών. Κρυβόμαστε ο ένας από τον άλλο. Βλέπουμε αλλά δε θέλουμε να κοιτάμε ή να μας κοιτάνε. Παράξενο δεν είναι;

Προσπαθώ να καταλάβω τι να σκέφτεται και πώς μπορεί να νιώθει. Δεν μπορώ. Όμως ο πόνος του αιωρείται από πάνω του και μερικές φορές νιώθω να πιέζει και το δικό μου στήθος. Δε θα ήθελα να είμαι στη θέση του όταν η μέρα τελειώσει και το αγόρι του κάνει την ίδια ερώτηση, όπως κάθε Κυριακή: «Γιατί δεν θες να έρθεις στο σπίτι;» Δε θα ήξερα τι να του απαντήσω. Ούτε κι εκείνος μάλλον. Το χειρότερο θα είναι που θα πρέπει να απαντήσει κάτι που είναι ψέμα: «Δεν μπορώ», ή «Δεν γίνεται».

Από τότε τα παιδιά μπορούν να κατανοήσουν το ότι οι γονείς μπορεί και να μη ζούνε πια μαζί; Από τα πέντε; Δέκα; Είκοσι; Μάλλον ποτέ. Εγώ ποτέ μου δεν κατάλαβα γιατί οι δικοί μου δεν μπόρεσαν απλά να τα καταφέρουν. Γιατί δεν προσπάθησαν κι άλλο. Αυτό το νόημα δεν έχει η αγάπη; Να κάνεις τα πάντα; Πόσες ενοχές θα νιώθει άραγε αυτό το ξανθό αγοράκι; Εγώ δεν έπαψα ποτέ να νιώθω ενοχές. Όλα τα παιδιά νομίζουν ότι εκείνα φταίνε όταν τα πράγματα δεν πάνε καλά. Είναι ένα γιατί που σέρνουμε πίσω μας για πάντα.

Μοιράζονται τα πατατάκια και το χυμό. Χαζογελάνε και μοιάζουν τόσο ευτυχισμένοι μαζί. Κάθε τόσο εκείνος αγκαλιάζει το αγοράκι σφιχτά και βγαίνει η ψυχή του όλη σε αυτή την αγκαλιά.

Όταν οι δικοί μου χώρισαν, δεν είχα καταλάβει τίποτα. Δεν ένιωσα καμία απουσία. Ήμουν 11 χρονών. Ο πατέρας μου ήταν απών για μένα όσο ζούσε

μαζί μας, το ίδιο απών ήταν κι όταν έφυγε. Άλλαξε τόπο και ζωή.

Το κενό άρχισε να το καταλαβαίνω πολλά χρόνια μετά. Και τότε με επισκέφτηκαν και οι ενοχές. Άρχισε να πιστεύω πως αιτία ήμουν εγώ. Κι αυτό γιατί η μαμά κι ο –εξαφανισμένος– μπαμπάς φαινόταν πως ζούσαν πολύ καλύτερα χωριστά, κάτι που δε συνέβαινε ποτέ όσο ήταν μαζί. Δεν μπορούσα να μην πιστέψω ότι εγώ ήμουν η αιτία που δεν ήταν οι γονείς μου ευτυχισμένοι.

Έτσι την πατάνε όλα τα παιδιά. Συνέχισα να παρακολουθώ τον μπαμπά του Σαββατοκύριακου με το γιο του.

Πριν από κάποιες Κυριακές, η πρώην του εμφανίστηκε ξαφνικά και άρχισε να μιλάει έντονα μαζί του και να χειρονομεί. Τον πήρε το παιδί από τα χέρια κι άρχισε να απομακρύνεται. Εκείνος είχε σκύψει το κεφάλι και κοιτούσε το παιδί που έκλαιγε, ανήμπορος να κάνει κάτι.

Δεν κατάλαβα τότε τι το προκάλεσε όλο αυτό. Το Δεσποινιώ από δίπλα – που όταν είναι στις καλές της μέρες και θυμάται (και ξέρει τα πάντα για όλους, αρκεί να τους θυμάται), είπε ότι ο μπαμπάς του Σαββατοκύριακου λεγόταν Στέφανος. Είχε μπλέξει.

Είχε και παλιότερα ακουστεί κάτι τέτοιο στη γειτονιά, λέει. Η γυναίκα του τον πέταξε έξω όταν ανακάλυψε ότι το αυτοκίνητό της δεν είχε κλαπεί κάποιο βράδυ όπως νόμιζε, αλλά λίγες μέρες μετά έμαθε πως ο Στέφανος το πούλησε για λίγα λεφτά... Μάλλον για τη δόση του. Τώρα το πώς το ανακάλυψε δεν ήξερε, αλλά έτσι έγινε, έτσι είπε.

Είμαι τόσο θυμωμένη μαζί του. Μα τον λυπάμαι. Λυπάμαι γι αυτόν. Ό,τι και να έκανε, όσο κακός και να ήταν, όταν τον βλέπω με το γιο του βλέπω μόνο αγάπη και τον πόνο του. Ίσως να πονά τόσο από την απουσία του παιδιού, ίσως από τύψεις που δεν μπορεί να είναι μαζί του. Άραγε αναρωτιέται ποτέ το μέλλον του; Τι θα σκέφτεται εκείνο όταν μεγαλώσει; Πώς θα νιώθει;

Περπατάνε χέρι με χέρι γύρω στο πάρκο και μιλάνε. Το αγόρι τον ακούει με προσοχή. Τι μπορεί να του λέει; Πόσο λυπάται; Πόσο το αγαπά; Πώς να του εξηγήσει; Πώς μπορεί ένα παιδάκι τόσο μικρό να καταλάβει;

Το πάρκο είναι όμορφο τέτοια εποχή. Σε όλη την έκτασή του γύρω- γύρω είναι γεμάτο πρασινάδα και αγριολούλουδα. Μαργαρίτες και παπαρούνες. Πού και πού λίγες μολόχες, με μεγάλα μωβ λουλούδια. Τον βλέπω να σκύβει

και κόβει λουλούδια, το αγοράκι με ενθουσιασμό κάνει το ίδιο.

Χαμογελάω πίσω από την κρυψώνα μου. Εγώ δεν έκανα ποτέ τέτοια πράγματα με τον πατέρα μου. Γενικά δεν έκανα και πολλά σαν παιδί. Τους γονείς μου ενδιέφεραν μόνο οι βαθμοί μου. Από κει ξεκινούσαν και τελείωναν όλα. Έπαιρνα άριστα, έπαιρνα δώρο. Οτιδήποτε κάτω από αυτό σήμαινε ένα ολόκληρο λογύδριο περί απογοήτευσης και ντροπής. «Ξέρεις τι έκανες;» με ρωτούσε η μαμά όταν κοιτούσε τον έλεγχο του τριμήνου κι έβλεπε έστω ένα 9. «Μια τρύπα στο νερό, αυτό έκανες». Αυτή ήταν η δική της αντίδραση. Μια κουβέντα και μου γυρνούσε την πλάτη. Μου κρατούσε μούτρα για μέρες. Ο πατέρας μου από την άλλη λάτρευε να μιλά. Του άρεσε να βγάζει λόγους. Ξεκινούσε να λέει για τον περιβόητο «κόσμο των μεγάλων», πόσο σκληρός ήταν, πόσοι καλύτεροι από μένα θα κυνηγάνε την ίδια δουλειά, μπλα, μπλα, μπλα, πάντα με μια ανεπαίσθητη ειρωνεία στη φωνή του. Ή έτσι μου φαινόταν τότε.

Νευρίασα και πήγα μέσα στην κουζίνα να βάλω ένα ποτήρι νερό. Όταν βγήκα, για λίγο τους έχασα, όμως νάτοι, σκυμμένοι και οι δυο μες τα χόρτα και τα λουλούδια. Κρατάνε από ένα μεγάλο μπουκέτο. Μα τι θα τα κάνουν; Στεφάνι Πρωτομαγιάτικο;

Φυσικά και φτιάχνουν Πρωτομαγιάτικο στεφάνι. Η πρωτομαγιά είναι λίγες μέρες μετά, όμως εκείνος έχει μόνο μια Κυριακή.

Έχει αρχίσει να σουρουπώνει και σύντομα θα πρέπει να γυρίσει το παιδί σπίτι. Δουλεύουν πυρετωδώς και οι δυο, καθισμένοι στο παγκάκι και τα κεφάλια τους αγγίζονται. Δίπλα στα πόδια τους ένας μικρός σωρός από κοτσάνια.

Φαίνονται τόσο συγκεντρωμένοι σε αυτό που κάνουν, σχεδόν έχουν φύγει όλοι από το πάρκο. Έχω αρχίσει να αγχώνομαι για την ώρα που θα πρέπει να αφήσει το παιδί στο σπίτι του. Φαίνεται ότι κάθε φορά για κάποιο λόγο η πρώτη του το περιμένει έξω. Νομίζω πια πως το κάνει περισσότερο για να του σπάσει τα νεύρα.

Τι γελοίο πράγμα να προσπαθούν να πληγώσουν ο ένας τον άλλο βάζοντας στη μέση το παιδί. Λυπάμαι γι' αυτό το παιδί. Μου θυμίζει τον εαυτό μου κατά κάποιο τρόπο. Πολλές φορές θυμάμαι τη μαμά να κατηγορεί τον πατέρα μου σε μένα, λες και ήμουν η φίλη της που θα συμφωνούσε μαζί της και θα της συμπαραστεκόταν. Πώς θα μπορούσα να συμφωνήσω; Ήταν ο μπαμπάς μου. Μπορεί να μην ήταν ο καλύτερος μπαμπάς του κόσμου, όμως

ήταν αυτό που ήταν και όλα αυτά που μου έλεγε η μαμά δεν μπορούσα να τα καταλάβω. Από την άλλη, πώς μπορούσα και να διαφωνήσω; Εκείνος είχε εξαφανιστεί. Μαζί της ήμουν. Έπρεπε να είμαι με το μέρος της. Για να τα λέει όλα αυτά δίκιο θα είχε. Αν ήταν τόσο καλός δε μας άφηνε. Δε θα άφηνε εμένα. Ή μήπως πάλι έφταιγα εγώ;

Καμιά φορά οι γονείς μου μιλούσαν στο τηλέφωνο, αλλά μόνο για να μαλώσουν. Έκαναν πολλά χρόνια να πάρουν διαζύγιο, μόνο και μόνο γιατί από εγωισμό κάποιος από τους δυο κάθε φορά αρνιόταν να υπογράψει. Ήμουν 16 χρονών την τελευταία φορά που με βάλανε στη μέση.

Ο πατέρας μου είχε έρθει στο σπίτι απαιτώντας να πάρει κάποια πράγματα που όπως έλεγε του ανήκαν. Μετά από τόσα χρόνια που έλειπε, αυτό είχε βρει για να πληγώσει τον άνθρωπο με τον οποίο έζησε 20 χρόνια. Η μαμά δεν ήθελε να του δώσει τίποτα. Μάλωναν για αρκετή ώρα και φωνάζανε πάνω από το κεφάλι μου. «Πες στη μάνα σου ότι τυπικά μου ανήκει το μισό σπίτι».

«Πες του πατέρα σου ότι τίποτα πια δεν του ανήκει από δω μέσα».

Κάποια στιγμή πέταξα το τηλεκοντρόλ της τηλεόρασης και πετάχτηκα όρθια.

«Δε με νοιάζει τι ανήκει και σε ποιον! Για καναπέδες και τραπέζια μιλάτε τόση ώρα! Όποιος και να τα κρατήσει μπορεί ο άλλος να αγοράσει καινούργια! Δε σας πιστεύω ότι το μόνο που σας ενδιαφέρει να διεκδικήσετε είναι τα έπιπλα του σπιτιού και κανείς από τους δυο δεν έχει μιλήσει για μένα!»

Τους κοιτάζω που σηκώνονται από το παγκάκι και το παιδάκι κρατάει όλο χαρά το μεγάλο στεφάνι που έφτιαξε με τον μπαμπά του. Είναι πολύ όμορφο, στ' αλήθεια. Πιασμένοι χέρι-χέρι ανοίγουν την πράσινη καγκελόπορτα του πάρκου κι αφήνουν ακόμα ένα Κυριακάτικο απόγευμα πίσω τους.

Θλιβερό για έναν πατέρα να έχει αναμνήσεις από το γιο του που μεγαλώνει στο πάρκο της γειτονιάς. Άραγε το χειμώνα πώς θα συναντιούνται; Τι θα θυμάται το αγόρι από τον πατέρα του όταν μεγαλώσει;

Πλησιάζουν προς τη μητέρα του που περιμένει κι εκείνος σταματά λίγο πιο μακριά και αγκαλιάζει σφιχτά το γιο του. Κάτι του λέει όμως το παιδί μοιάζει θυμωμένο και κουνάει το κεφάλι του αριστερά και δεξιά με δύναμη.

«Θέλω να έρθεις στο σπίτι!» του φωνάζει ανάμεσα στους λυγμούς του. Οι μικροί του ώμοι τραντάζονται και τα χέρια του κρέμονται στο πλάι. Τους κοιτάζω κι ένας κόμπος ανεβαίνει στο λαιμό μου. Η μητέρα του περιμένει, αλλά αυτή τη φορά δε λέει ούτε κάνει τίποτα. Την προηγούμενη φορά που το αγοράκι αντέδρασε έτσι το φώναξε να πάει γρήγορα κοντά της.

Θυμωμένο πετάει το στεφάνι κάτω στο δρόμο και μικρά λουλουδάκια κόβονται και σκορπάνε. «Τι να το κάνω; Εσένα θέλω!» του λέει. Εκείνος προσπαθεί να το ηρεμήσει, μα δε θέλω πια να δω άλλα και μπαίνω μέσα.

Περίμενα τη γυναίκα να βγει για το στεφάνι μα δεν το έκανε. Το μάζεψα εγώ.

Κατέβηκε από τη ζυγαριά. Άλλο ένα κιλό που ερχόταν να προστεθεί στα 104 που ήταν ήδη.

Δεν πτοήθηκε. Το στομάχι του γουργούριζε εξάλλου.

Θα παρήγγελνε τρία χάρμπουργκερ για κύριο πιάτο και για επιδόρπιο είχε αγοράσει πάστες.

Είχε δύο πάθη στη ζωή. Το φαγητό και τη γυναίκα του ή αντίστροφα, δεν είχε σημασία.

Τώρα που τον είχε αφήσει η Ζέτα του είχε μείνει μόνο το ένα.

Δεν επέλεξε το ένα από το άλλο, απλά δεν το θεωρησε σωστό από μέρους της που του έβαζε συνέχεια χέρι για το φαγητό.

Αυτός δηλαδή της έλεγε ποτέ τίποτα για τα παπούτσια που αγόραζε μανιωδώς;

Τη σκεφτόταν όμως συχνά, όπως τώρα.

Η σκέψη διαλύθηκε με το χτύπημα του κουδουνιού.

Είχε έρθει επιτέλους το φαγητό!! ■

Ο μοναχός ταξιδιώτης

GORDANA MUDRI

Πόσα χιλιόμετρα περπάτησες; Πρόσεξε το πώς εξαφανίζεται ο χρόνος σ' αυτήν την κούρσα; Σταμάτησες ποτέ σου ν' αναρωτηθείς, ποιος στ' αλήθεια είσαι; Είναι άραγε αυτός ο δρόμος που πρέπει να ακολουθήσεις; Ο δρόμος που κάποιος έβαλε μπροστά σου, γεμάτος εμπόδια, ο δρόμος που περπατούσες χωρίς να ρωτάς γιατί.

Διέσχιζες το δρόμο σου πότε τρέχοντας, πότε σέρνοντας, κατάπινες τον πόνο των στόχων που σου επέβαλαν να πετύχεις. Κι όμως τους πέτυχες, ξεπέρασες τα εμπόδια και τα όριά σου, πατώντας κάθε βήμα σταθερά προς το τέρμα.

Πόσες λέξεις απελπισίας σου ξέφυγαν τότε; Ποιος σε άκουσε να ουρλιάζεις ή να ψιθυρίζεις; Ποιος νοιάστηκε αρκετά για να σε ακούσει;

Σ' αυτό το απότομο βουνό, ήσουν πάντα μόνος.

Και τώρα κατεβαίνεις.

Και τα βήματά σου δεν αντηχούν πια.

Μόνο η σιωπή σε ακολουθεί μέχρι το τέλος της αβύσσου. Κι όλες οι λέξεις έχουν από καιρό ξεχαστεί.

Τίποτα δεν απέμεινε σ' αυτό το απέραντο κενό, ακόμα και το ουρλιαχτό σου παγιδεύτηκε για πάντα στο λαιμό σου.

Το τελευταίο ίχνος φωτός στροβιλίζεται με τα χρώματα και το κρύο σκοτάδι είναι ακριβώς πίσω σου, να σβήνει τα χνάρια σου, τα σημάδια ότι πέρασες. Η ανάσα της νύχτας σε σπρώχνει πιο κοντά στο χείλος του γκρεμού.

Όλες οι σκέψεις σου χάθηκαν κι απλώς προχωράς προς το τέρμα.

Δεν υπάρχει τίποτα να πεις.

Δεν υπάρχει κανείς να σε ακούσει.

Μόνος, παίρνεις τις τελευταίες σου αναπνοές. Η σκιά σου γλιστρά απαλά στα χέρια του τέλους σου.

Υπήρξες ποτέ σου; ■

Ο Λεκές (Απόγνωση)

ΜΑΡΙΝΑ ΡΟΔΙΑ

Χύθηκε κυριολεκτικά. Πέφτοντας μπρούμυτα πάνω στο μονό κρεβάτι του ξενοδοχείου, ένοιωσε σαν ένας πελώριος λεκές. Ένας λεκές παχύς και πηχτός, με ακαθόριστο σχήμα, όπως είναι τα νησιά στο χάρτη περίπου, άχρωμος εντελώς. Ένας παχύρρευστος λεκές, που ξεχείλιζε και χυνόταν σα σεντόνι τσαλακωμένο στα πλάγια του κρεβατιού. Έτσι ακριβώς ένοιωσε, σα να χύθηκαν τα μυαλά του, σα να ήταν ολόκληρος ένα χυμένο μυαλό. Τώρα κατάλαβε πλέον που τον οδηγεί η μοίρα του. Στην απόλυτη μοναξιά. Γιατί που αλλού είχε να πάει παρά σ' ένα ξενοδοχείο; Ακριβό, φτηνό, έχει καμιά σημασία; Σημασία έχει πως βρισκόταν τώρα εδώ, εντελώς μόνος, όπως μόνος προέβλεπε πως θα 'ταν πια στην υπόλοιπη ζωή του.

Η Μάγδα είχε φύγει το ίδιο πρωί μαζί με τα παιδιά για τη χώρα της. Τό 'γραφε στο σύντομο σημείωμα που άφησε πάνω στο τραπέζι της κουζίνας. Να μη τη

γυρέψει του 'γραφε, δε θα ξαναγύριζε πίσω, ούτε ήθελε να τον ξαναδεί στα μάτια της, αρκετά είχε τραβήξει μαζί του. Τα παιδιά μικρά ήταν, θα συνήθιζαν άλλον για πατέρα τους, αν αποφάσιζε να τους χαρίσει ένα πατέρα –τέτοιοι άχρηστοι που είναι σήμερα οι άντρες.

Μα τόσο πολύ βλάκας ήταν θέ μου, τόσο παρωπιδιασμένος; Κάθε μέρα που περνούσε μαζί με την οικογένειά του, του φαινόταν όμορφη και γεμάτη ζωντάνια. Έπαιζε με τα παιδιά πάνω στο χαλί, έβαζε την αγαπημένη του μουσική μόλις γύρναγε στο σπίτι –και τί σπίτι! Σωστό παλατάκι στα βόρεια προάστια είχε στήσει. Με κήπο, με σιντριβάνι, με σπιτάκι για τη Μπέλλα τη σκυλίτσα –το θηλυκό λυκόσκυλο- που την πήρε κι αυτή μαζί της η κακούργα. Όχι όμως, όχι μίσος, είπε μέσα του. Τι ωφελεί να μισήσω; Το θέμα είναι να σκεφτώ. Να καταφέρω να σκεφτώ... Ούτε να κλάψει μπορούσε. Όχι επειδή «οι άντρες δεν κλαίνε» δεν είχε αναστολές πάνω σ' αυτό. Είχε φάει όμως τόσο απότομα την κεραμίδα που στέγνωσε η ψυχή του.

Κάποτε συνήλθε κάπως και το κατάλαβε επειδή αισθάνθηκε ν' ακουμπάει κάπου το σώμα του. Ένοιωσε το στρώμα κάτω απ' τις παγωμένες του παλάμες και κατάλαβε πως «κάπου» βρίσκεται. Όμως δεν ήταν έτοιμος ακόμα να σηκωθεί. Ήθελε να μείνει έτσι χυμένος μέχρι να σκεφτεί κάτι, να ξέρει το λόγο για τον οποίο θα 'πρεπε να σηκωθεί. Για πρώτο βήμα άνοιξε σιγά σιγά ένα μάτι, αυτό που δεν ήταν βουτηγμένο στο στρώμα του κρεβατιού. Απέναντι απ' το μάτι αυτό ήταν το παράθυρο. Έξω απ' το παράθυρο ένα κλαδί γυμνό από φύλλα –το φθινόπωρο είχε μπει για τα καλά, Νοέμβρης κιόλας. Ένα μικρό πουλάκι στεκόταν απέναντι απ' το μάτι του και τσιμπούσε κάτι τι ή ακόνιζε το ράμφος του. Ένας λόγος ακόμα για να μείνει ακίνητος: Μη τρομάξει το πουλάκι. Εκείνο ούτε πού 'χε πάρει χαμπάρι πως ένας άνθρωπος εντελώς απελπισμένος βρισκόταν πίσω απ' το τζάμι, όπου καθρεφτίζονταν τα γκριζοπράσινα φτεράκια του. Έστριβε το κεφαλάκι του δώθε κείθε ανέμελο, χωρίς να νοιώθει κίνδυνο –και γιατί να νοιώσει άλλωστε;

Έστριψε κι αυτός ολόκληρο το κεφάλι του προς το παράθυρο, να παρατηρεί και με τα δυο του μάτια το πλασματάκι αυτό που ζούσε ελεύθερο στη φύση, χωρίς ευθύνες και υποχρεώσεις και καθήκοντα κι όλ' αυτά που καταφέρνουν και βαραίνουν τη ζωή των ανθρώπων. Αποφάσισε να σηκωθεί. Μάζεψε όλη του τη δύναμη και στάθηκε στα πόδια του, που τον οδήγησαν στο νιπτήρα. Μπόλικο νερό στο πρόσωπο, ένα βιαστικό κοιτάγμα στον καθρέφτη... Πως ήταν έτσι, θε μου, ανατσουτσουριασμένος, με τα μαλλιά κάγκελο, μια κατακόκκινη μύτη απ' το πατίκωμα –τόση ώρα μπρούμυτα- το δέρμα του

προσώπου σα χαρακωμένο; Τρόμαξε κι έψαξε γρήγορα για το χαμόγελό του. Μια δυο, προσπάθεια στην προσπάθεια, η στραβή γκριμάτσα κάπως πήγαινε προς χαμόγελο επιτέλους!

Σήκωσε τον κορμό και τέντωσε τα χέρια στην έκταση, μετά ανάταση κι έκταση ξανά, σπρώχνοντας τις πλάτες προς τα πίσω. Αν κατάφερνε να βγάλει και τον αναστεναγμό που τον έπνιγε θα 'νοιωθε σίγουρα καλύτερα. Ξανά νερό στο πρόσωπο, ήθελε κούρεμα το μαλλί, τώρα το πρόσεξε, να μια καλή ιδέα! Θα πήγαινε να κουρευτεί. Έστρωσε τα ρούχα του πάνω στο κορμί του, καλύτερα να 'βγαζε το σακάκι, παραήταν τσαλακωμένο. Στο σάκο του είχε ένα παλιό μπουφάν. Το φόρεσε και βγήκε σφυρίζοντας απ' το δωμάτιο. Άφησε το κλειδί στη ρεσεψιόν και βγήκε κι απ' το ξενοδοχείο. Περπατούσε αρκετή ώρα κάτω απ' τα δέντρα του πάρκου όταν κατάλαβε κι ο ίδιος πως εξακολουθούσε να σφυρίζει... ■

Νεκρή επανάληψη

ΘΟΔΩΡΟΣ ΝΑΣΟΣ

Κάθε μέρα, κάθε πρωί, παίρνω ένα γράμμα από τον αδερφό μου. Ο αδερφός μου έχει πεθάνει εδώ και δεκαεπτά χρόνια.

Το πρώτο γράμμα ήρθε μια μέρα ακριβώς μετά την κηδεία του. Εκείνη την μέρα το γραμματοκιβώτιό μου είχε δώδεκα συλλυπητήριες επιστολές από φίλους και συγγενείς. Τις μάζεψα και τις έβαλα πάνω από το κεφάλι μου για να με προστατεύσουν από την βροχή που έπεφτε εκείνη τη στιγμή δαιμονισμένα.

Κοντοστάθηκα στην είσοδο του σπιτιού μου και μια από τις επιστολές ξέφυγε από τα χέρια μου και κόλλησε στο μικρό κάγκελο δίπλα στα σκαλιά της εισόδου, ένας απλός λευκός φάκελος. Τελείως λευκός. Πολύ λιτός...

...και πολύ γνώριμος.

Τα γράμματα με τα συλλυπητήρια έπεσαν από τα χέρια μου και την ίδια στιγμή που άγγιζαν το τσιμέντο της εισόδου ξεχάστηκαν. Τα μάτια μου είχαν καρφωθεί στο όνομα στο πάνω αριστερό μέρος του λευκού φακέλου. *Μιχάλης*

Προσπάθησα να αναπνεύσω. Ο κόσμος ξαφνικά άρχισε να γυρνάει με μεγάλη ταχύτητα γύρω μου. Βυθίστηκα στα βρεγμένα σκαλοπάτια της εισόδου με την πλάτη μου πιεσμένη στο υγρό μεταλλικό στηθαίο.

Το τελευταίο του γράμμα. Τα τελευταία του λόγια.

Αλλά στο φάκελο η ημερομηνία έλεγε ... 5 Σεπτεμβρίου. Είχε ταχυδρομηθεί την ημέρα που ήρθαν να μας πουν τα νέα.

Με τα δάχτυλα να τρέμουν έπιασα το γράμμα με τη σκέψη να το προφυλάξω από τη βροχή. Ήθελα να το δείξω στην μητέρα μου. Αλλά θα κοιμάται. Η μητέρα μου κοιμάται συνέχεια από τότε που πέθανε ο αδερφός μου.

Το χαρτί είναι λεπτό και πολύ απλό. Η βροχή το έχει κάνει σχεδόν διαφανές. Βλέπω το περίγραμμα των γραμμάτων μέσα από τον φάκελο. Σε γραφομηχανή. Μόνο ο αδερφός μου γράφει σε γραφομηχανή πια. Έγραφε. Έφερα τον φάκελο κοντά στο πρόσωπό μου και προσπάθησα να τον μυρίσω.

Μούχλα και άμμος. Όπως το φαντάστηκα.

Το άνοιξα. Εκεί στα σκαλοπάτια της εισόδου.

*Αγαπημένε μου αδερφέ,
Συγγνώμη που δεν απάντησα αμέσως στο τελευταίο σου γράμμα...*

Κάτι τράβηξε το βλέμμα μου από τις λέξεις και κοίταξα λίγο πιο πάνω, δεξιά. 4 Σεπτεμβρίου.

Χωρίς να το θέλω έπιασα με το ένα χέρι το μέτωπό μου και με το άλλο, με αυτό που κρατούσα το γράμμα χτύπησα το στήθος μου. Δυνατά. Τόσο δυνατά που πόνησα.

Σίγουρα είχε μπερδέψει τις μέρες.

Δεν διάβασα τη συνέχεια. Το δίπλωσα προσεκτικά όπως το είχε διπλώσει

ο αδερφός μου, το έβαλα μέσα στο φάκελο το ίδιο προσεκτικά και μπήκα στο σπίτι. Αφού κοίταξα για λίγο γύρω μου το έβαλα σε ένα κουτί στη βιβλιοθήκη. Στο κουτί που έχω τα καθαριστικά για την πίπα μου.

Δεν υπήρχε περίπτωση να το δείξω στην μητέρα μου, ούτε στον πατέρα μου.

Την επόμενη έβρεχε πάλι. Και στο γραμματοκιβώτιο υπήρχαν δυο επιστολές με συλλυπητήρια. Πάλι. Και ένα γράμμα, σε λιτό λευκό φάκελο. Και πάλι άνοιξα τον φάκελο με χεριά να τρέμουν και πάλι στο πάνω αριστερό σημείο έγραφε Μιχάλης.

*Αγαπημένε μου αδερφέ,
Συγνώμη που δεν απάντησα αμέσως στο τελευταίο σου γράμμα...*

Και πάλι επάνω δεξιά η ίδια ημερομηνία: 4 Σεπτεμβρίου.

Και η μυρωδιά της μούχλας και της άμμου η ίδια.

Μετά από μια βδομάδα και επτά γράμματα αποφάσισα να διαβάσω περισσότερο. Και ήταν εκεί ο αδερφός μου ζωντανός να μου περιγράφει την καθημερινότητά του σαν να συνέβαινε τώρα, σαν να ήταν ζωντανός.

Στο τέλος της επιστολής με κεφαλαία γράμματα αντί για να γράψει το όνομα του, ο αδερφός μου είχε γράψει: **ΝΑ ΤΙΜΑΣ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ.**

Για μια βδομάδα το ίδιο πράγμα. Περιγραφές για το τι έκανε, τι έφαγε, τι είδε, τι διάβασε και ποιους συνάντησε, πάντα ονόματα άγνωστα σε μένα, και στο τέλος πάντα τα ίδια κεφαλαία γράμματα να με κοιτάνε. **ΝΑ ΤΙΜΑΣ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ.**

Στο τέλος της δεύτερης βδομάδας το μόνο που υπήρχε ήταν μια πρόταση. Πάντα με κεφαλαία γράμματα. **ΤΙΜΑ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ. ΠΟΤΕ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΣ.**

Η ημερομηνία πάνω δεξιά: 4 Σεπτεμβρίου. Είχε σταματήσει να βρέχει.

Οι μέρες περνούσαν και γίνονταν βδομάδες κι εγώ κάθε μέρα, όπου και να βρισκόμουν, ήμουν πάντα μπροστά από το σπίτι μου την ώρα που θα περνούσε ο ταχυδρόμος για να είμαι αυτός που θα ανοίξει το γραμματοκιβώτιο, αυτός που θα δει πρώτος τι ήρθε και να είναι αυτός που θα πάρει τη λευκή λιτή επιστολή. Θα την ανοίξει προσεκτικά και θα διαβάσει με μάτια θολά, **ΤΙΜΑ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ. ΠΟΤΕ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΣ.**

Τέσσερεις μήνες μετά η επιστολή με την ίδια πάντα ημερομηνία και πάντα με κεφαλαία γράμματα: **ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΞΕΧΑΣΜΕΝΟΙ.**

Αυτός δεν είναι ο αδερφός μου. Δεν μπορεί να είναι ο αδερφός μου.

Η μητέρα μας πέθανε κι ο πατέρας είναι σαν χαμένος. Δεν κοιμάται τα βράδια κι εγώ γύρισα στο πατρικό μου για να μην είναι μόνος του.

Οι επιστολές συνέχισαν να έρχονται. Κάθε μέρα.

4 Σεπτεμβρίου

*Αγαπημένε μου αδερφέ,
Συγγνώμη που δεν απάντησα αμέσως στο τελευταίο σου γράμμα...*

Αποφάσισα να του απαντήσω.

Αγαπητέ μου αδερφέ,

Το γράμμα επιστράφηκε την ίδια μέρα που πέθανε ο πατέρας μου. Δεν άντεξε ούτε μερικές μέρες χωρίς την μάνα μου.

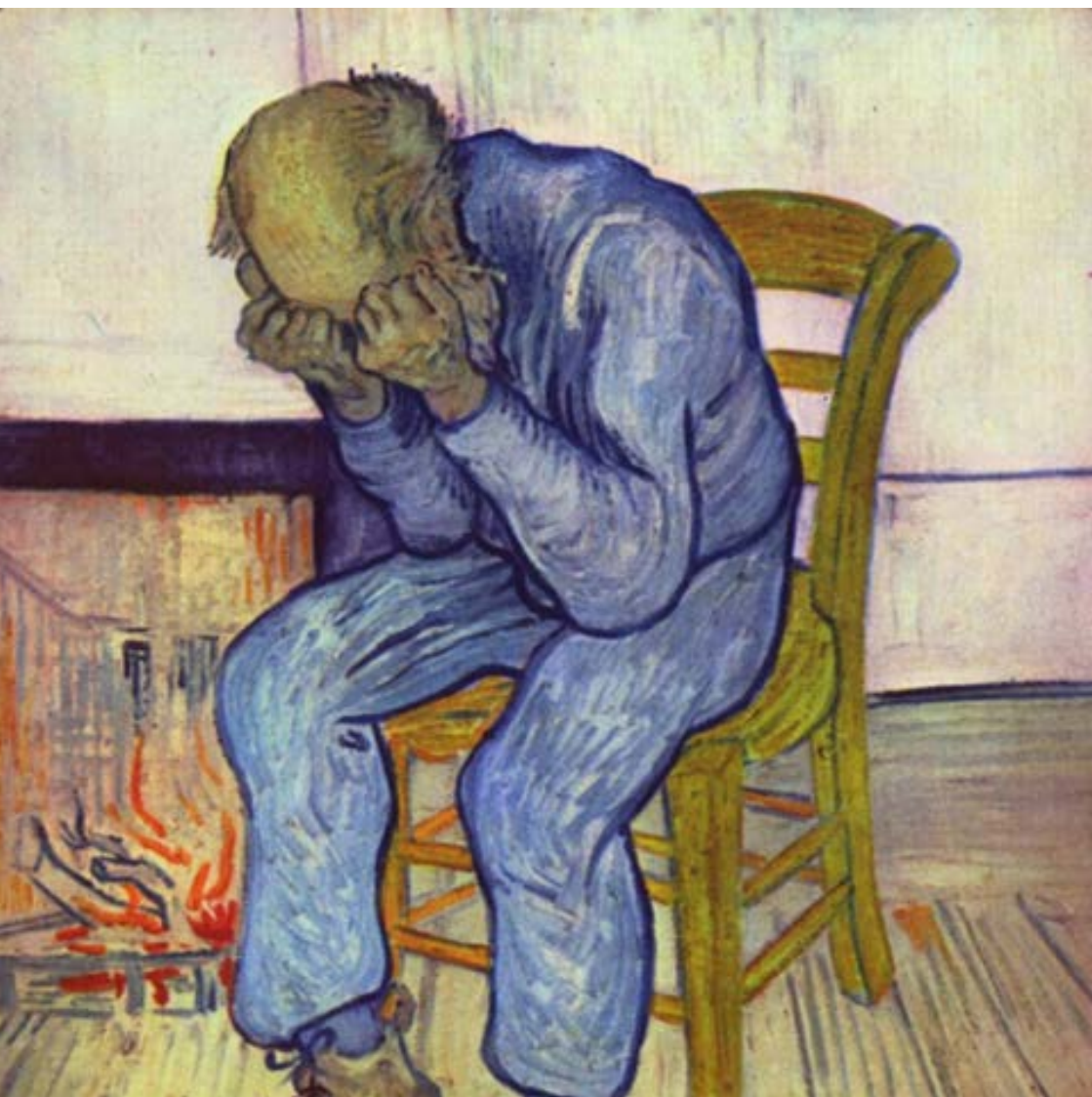
Εκείνη τη μέρα ο αδερφός μου στο γράμμα του έγραψε με κεφαλαία γράμματα: **ΤΙΜΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΥΣ.**

Έχουν περάσει δεκαεπτά χρόνια, έξι χιλιάδες διακόσιες οκτώ ημέρες και έξι χιλιάδες διακόσιες οκτώ επιστολές. Έξι φορές ήρθαν από τέσσερεις μαζεμένες. Είχαν απεργία οι ταχυδρομικοί υπάλληλοι και μια ήταν λόγω Χριστουγέννων. Η πρόταση παραμένει η ίδια. Έξι χιλιάδες διακόσιες οκτώ ημέρες. **ΤΙΜΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΥΣ.**

Νιώθω ότι είμαι καταραμένος.

Τώρα ζω σε ένα δωμάτιο. Υπάρχουν κάποιοι που με φροντίζουν. Είναι γιατί πονάνε πολύ τα χέρια μου και είμαι συνέχεια πολύ κουρασμένος. Στο δωμάτιο υπάρχει ένα μεταλλικό κρεβάτι, ένα ξύλινο κομοδίνο, μια πλαστική καρέκλα, ένα ξύλινο γραφείο και μια γραφομηχανή.

Για τον **ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ**. ■

Οι 120 λέξεις του θανάτου

ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Βλέποντας από μακριά τη φιγούρα να σκιάζει την ασφαλτο, σκέφτηκα πόσο διαφέρει αυτό από τις ταινίες. Ούτε στημένο σώμα, ούτε παιχνιδίσματα με το φως. Ότι κι αν υπήρξε πριν από την πτώση, τώρα ήταν μια παχύρρευστη μάζα από αιμάτινο ζελέ.

Θρυμματισμένα κόκαλα.

Διαλυμένα όργανα.

Μια τελευταία ανάσα να βγαίνει σαν στεναγμός με το πρώτο άγγιγμα του κορμιού στο δρόμο. Σα στεναγμός ανακούφισης.

Επιτέλους τέλειωσε.

Επιτέλους έφτασα.

Επιτέλους νεκρός.

Αυτό σκέφτηκα πρώτα. Όχι πως αυτή η μάζα που προσπαθούσαν αδέξια να μετακινήσουν ήταν ο μικρός μου αδερφός. Ούτε πως ένας οχτάχρονος δεν μπορεί να έχει κανέναν απολύτως λόγο να βουτήξει στο κενό από την ταρατσα του σχολείου του.

Ούτε πώς βρέθηκε εκεί πάνω.

Ούτε γιατί.

Θεέ μου, είχα αργήσει.

Τον έχασα. ■

Στον σκουριασμένο ουρανό

ΡΩΞΑΝΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

το φεγγάρι με τις εκατό μαύρες γωνίες
και τα εκατό αργυρά σκοινιά
ξεροβήχει.

Κρυμμένοι καλά ο υποβολέας
κι ο τεχνικός
ρίχνει ομίχλη ο δεύτερος και λωρίδες κίτρινο
ο πρώτος τού λέει τα λόγια που βαριέται να θυμάται
ή ξεχνά
το τυφλό φεγγάρι

που κάποτε συνέφαγαν
ο λύκος
το παιδί
κι η μάγισσα

στο δωρισμένο δίσκο του στο χώμα.

Το ουρλιαχτό του άντρα
χτυπά στο στέρνο του
γλύφει το στέρνο του τρώει
ό,τι ξέμεινε από τη νυχτερινή ζωή της μέρας
και περνάει στο συσσίτιο της επομένης.

Εγώ σταματάω Εδώ...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΛΑΤΖΗΣ

Δεν ξέρω καν αν άρχισα ποτέ.

Σταματάω Εδώ.

Που γυρίζει το πέπλο το χρόνου απ' την ανάποδη.

Και το πέταλο της ζωής αφήνει το αποτύπωμά του στη λήθη.

Που θυμώνει η ζέστη και προσπαθεί, αντί για καλό, να κάνει κακό.

Που ανεμίζει η αγάπη, γλάρος που πετά πλανάροντας σε γαλάζιο φόντο.

Σταματάω Εδώ.

Δεν ξέρω αν άρχισα ποτέ.

Κι αν σημαίνουν τίποτα όλα αυτά που μας ενώνουν.

Που μας χωρίζουν.

Που μας κρατάνε μαζί, αυτά που μας ενώνουν. Και μας χωρίζουν.

Σταματάω Εδώ.

Ο σταθμάρχης της Εποχής φωνάζει

-«Τερματικός σταθμός!»

κι ένας διστακτικός επιβάτης της κατεβαίνει στο σταθμό του Εδώ.

Κοιτάζει δεξιά, αριστερά, τις σκάλες της ανόδου, της καθόδου.

Κι άλλοι επιβάτες απ' τις πόρτες του συρμού ξεπροβάλουν το κεφάλι τους αλλά δεν πατούν στην πλατφόρμα του Εδώ.

Ο συρμός ξαναξεκινά ξαφνικά, με μικρή, πολύ μικρή προειδοποίηση, ίσα που προλαβαίνουν τα κεφάλια να μπουν μέσα πριν κλείσουν οι πόρτες.

Σταματώ Εδώ.

Μόνος σε μια πλατφόρμα, στο σταθμό της αιωνιότητας.

Που αναβλύζει δίπλα μου.

Σε μια πηγή που χαμογελά λυπημένα, μια Τζοκόντα χαραγμένη στο πλάνο της Εξόδου.

Εγώ Σταματάω Εδώ...

Εν Επιδαύρω τη 26η Ιουνίου 2017

Παρατηρητής σε κατάμεστο «καφέ»

ΜΑΝΟΣ ΜΑΥΡΟΜΟΥΣΤΑΚΑΚΗΣ

Στο τρίτο τέρμινο
Γύρισα και κοίταξα
Κουβέντες μέλισσες στ' αυτιά μου
Βόμβος
Ήταν ιστορίες σκόρπιες
Απόσωστες
Τις συμπλήρωνα μόνος
Όσες μου κάναν κέφι
Μετά ξανά στο ρολόι
Ξανά μπροστά στα πεινασμένα χαρτιά μου
Αφήνω το ψεύτικο ακροατήριο
Συνεχίζω
Μέχρι το επόμενο τρίτο τέρμινο
Το πιο αποδοτικό
Στη χρόνια παρατήρηση μου.
Έτσι η ώρα περνούσε
Και με περίμενε
Η δική μου ώρα
Η άλλη συνέχιζε με την τάξη της
Να διαγράφει τις αιώνιες επιστροφές της.

Περιστερία

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΟΥΖΕΒΙΡΗΣ

Οι σκέψεις μου το δειλινό αυτό περιστέρια,
Σαν από περιστερώννα μόλις ελεύθερα,
Φτερουγίζουν απ'το μυαλό μου.

Κάποια στο παρελθόν μου ταξιδεύουν,
Βαθιά χάνονται σ'αυτό,
Και στις χαρούμενες ημέρες μου κουρνιάζουν.

Άλλα περίεργα στο μέλλον μου φτερουγίζουν,
Μα χάνονται και δεν ξαναγυρίζουν,
Τα μελλούμενα να μου γνωρίσουν.

Μερικά σε πρόσωπα που αγάπησα να πάνε αποφασίζουν,
Να μου πούν τις ώρες τους μακριά μου πώς περνούν,
Και να με ξαναδούν εάν ποτέ επιθυμήσουν.

Μα κάποια απ'την πορεία ξεστρατίζουν,
Και στην φαντασία φτερουγίζουν.
Την αλήθεια με τέχνη μου αλλάζουν,
Και ότι η καρδιά μου λαχταρά παρουσιάζουν.

Η Άγρια Ορχιδέα

ΝΙΚΟΣ ΛΑΪΟΣ

Η
άγρια
ορχιδέα
ταλαντεύτηκε
απαλά
στο
αεράκι.

Καθώς το ασημένιο
φεγγαρόφωτο
ακούμπησε
την άμμο
στην έρημο.

Τα χέρια μου
ψηλάφισαν
τις φωτιές
που έτριζαν,
αντανακλούσαν
στο
χορευτικό της
φλόγας, αφή
από παράξενα και
ξένα χέρια.

σαν
καραβάνια
σε εγκαταλελειμμένες
χώρες
αφημένα
στην άμμο
της ερήμου

εκεί που παρελαύνουν
οι στρατιώτες της
Οράν.

οι πεινασμένες
ακρίδες του
Σουδάν.

η κυρτωμένος
αυτοκράτορας
Της Ιαπωνίας.

Όλα
εικόνες,
να γλιστράνε
μόνες τους
σαν
σκουριασμένο
βογγητό,
ένα τέρας πάνω
στους αμμόλοφους
της ψυχής μου.

Μετά, τρυφερά
θυμήθηκα
κάτω από το
ασημένιο
Φεγγαρόφωτο ,
την
άγρια
ορχιδέα
που ταλαντεύτηκε
απαλά
στο
αεράκι.

Ταξίδι με το πλοίο του χαμού

ΜΑΡΙΝΑ ΡΟΔΙΑ

Απόψε θα σου πω για ένα καράβι,
ένα καράβι με λοστρόμο κουκουβάγια
με ναύτες γλάρους, τιμονιέρη αστακό,
γραμματικό ένα μπαρμπούνι με μουστάκια,
και καπετάνιο ένα σπάρο γελαστό.

Ταξίδεψα μακριά μ' αυτό το χάρο,
το σαπιοκάραβο το πράσινο απ' τις μούχλες,
πήγα στα πέρατα, στης γης τον αφαλό.
Δεν το μετάνιωσα και λέω σαχλαμπούχλες
για το νερό πως τάχα ήτανε θολό.

Απόψε θα ξεχάσω αυτό το πλοίο,
που με παιδεύει σαν βρικόλακας τις νύχτες,
το χαραγμένο με φωτιά μέσα στο νου.
Θα το ξεχάσω κι ας μετρούν οι λεπτοδείχτες
το πόσος χρόνος απομένει του χαμού.

Αξίες με **ιστία**

ΘΟΔΩΡΟΣ ΝΑΣΟΣ

Παρασυρμένος μακριά
σε κύματα ερεθισμάτων
με κίνητρο το πεπρωμένο,
παρατημένος στην απουσία
μιας καταιγίδας αβεβαιότητας

Ταξίδι

ΡΩΞΑΝΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Μόνος ολομόναχος δρόμος.

Στο τέρμα τη διακρίνω.

Κάθεται στο κρεβάτι μου

γέρνει το κεφάλι

σαν μίσχος απότιστος

που κοιτάει βουβά τη γη.

Με την πέτρινη κούπα της

πάνω στο μέτωπό μου

διαβάζει.

Χωρίς δάκρυα χωρίς φωνή.

Ένα βαρύθυμο σκονισμένο

αγκάθι γερνά στο σώμα.

Μερικές φορές βρίσκω
μέρος να **κοιμηθώ**

Αλλά ποτέ δεν
ονειρεύομαι

τέχνη

Θραύσματα πόλης (χωρίς επεξεργασία)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ

Με την βαριά σκιά του τέταρτου πια μνημονίου δεν μπορούσα να ξεφύγω. Όσο και να ήθελα να βάλω κάτι που να φτιάχνει την διάθεση δεν μπορούσα. Δεν μπορούμε να ξεφεύγουμε πάντα. Ίσως μάλιστα όσο το προσπαθούμε τόσο γινόμαστε πιο δέσμιοί του.

Ένα έργο τέχνης από τον καλλιτέχνη αλλά και την φθορά του χρόνου. Εκπληκτική λεπτομέρεια. Ακόμη και ο βάνδαλος... χρόνος έχει επιφέρει κάτι το μυστηριακό. Παρότι ηλικιωμένος βγάζει μία απίστευτη δύναμη και ανθεκτικότητα που μαγεύει. (περιοχή Ίλιον Αττικής)

Γλυκόπικρος διάλογος πάνω σε τοίχο.
Η απάντηση έχει πολύ... πόνο :-)
(περιοχή κέντρου Αθήνας)

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

<u>ΕΙΔΟΣ</u>	<u>ΤΙΜΗ</u>
ΚΑΦΕΣ ΕΜΗΝΙΚΟΣ	1 ΑΥΓΟ
ΜΕΣ ΚΑΦΕ	2 ΑΥΓΑ
ΤΣΙΠΟΥΡΟ ΣΚΕΤΟ	1 ΣΑΚΟΥΛΑ ΡΑΔΙΚΙΑ
ΤΣΙΠΟΥΡΟ ΜΕ ΜΕΖΕ	1 ΜΠΑΛΑ ΤΡΙΦΥΛΛΙ
ΦΟΤΟ ΑΓΓΛΟ	1 ΚΟΤΑ
ΜΗ ΣΠΕΣΙΑΛ	1 ΚΙΛΟ ΚΙΜΑ
ΠΑΡΕΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 5 ΑΤΩΝ	1 ΑΡΝΙ
ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ	1 ΣΑΚΟΥΛΑ ΜΗΛΑ
ΜΠΥΡΑ	0,5 ΚΙΛΑ ΦΑΣΟΛΙΑ
ΑΝΑΦΥΚΤΙΚΑ	2 ΡΟΚΕΣ ΚΑΛΑΜΠΟΚ
ΚΡΑΣΙ	20 ΚΙΛΑ ΞΥΛΑ
ΧΥΜΟΣ	1 ΚΙΛΟ ΓΑΛΑ
ΟΥΖΟ	1 ΚΙΛΟ ΓΙΑΟΥΡΤΙ
ΙΝΤΕΡΝΕΤ 1 ΩΡΑ	2 ΤΣΙΠΟΥΡΕΣ ΠΕΛΑΓΙΣΙΕΣ.

Στις αρχές της κρίσης ένας καφετζής-εστιατοράς
αντιμετωπίζει με χιούμορ την ανέχεια.

Είναι και αυτό μία μορφή αντίστασης κι αυτή.

Και που ξέρεις με, μισό κιλό φασόλια θα μπορέσεις να πάρεις μία μπύρα.
(Κεχρόκαμπος Καβάλας)

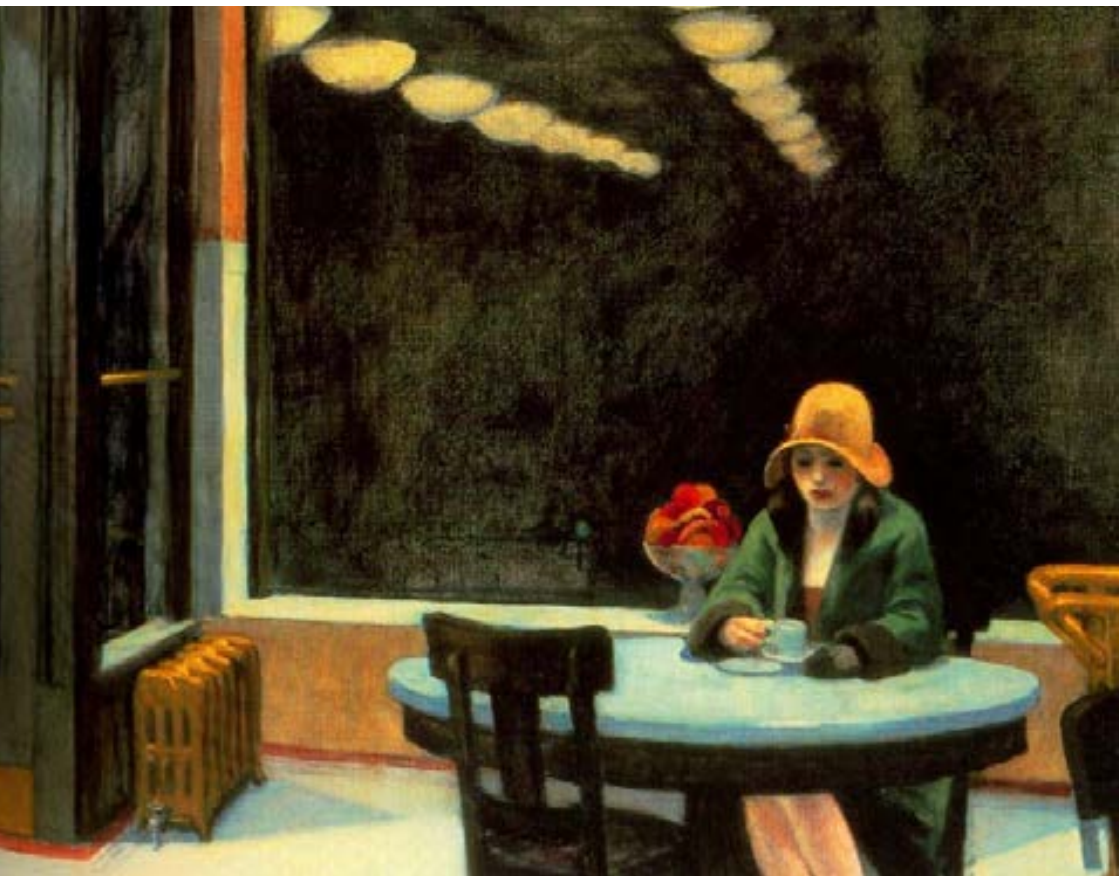

Με χιούμορ πάλι μία καμπίνα-τουαλέτα μεταμορφώνεται
σε ...αίθουσα εκδηλώσεων για 350 άτομα.
Πιο συγκεκριμένα: “Η αίθουσα διατείνεται για γάμους και βαφτίσια.
ΑΣ και κλιματισμός. Αίθουσα 350 καθιστοί και ένας όρθιος”
(Καλλίπολη Πειραιά)

Έντουαρτ Χόπερ

Ο Έντουαρντ Χόπερ (1882-1967) υπήρξε ένας από τους κυριότερους εκπροσώπους του ρεαλισμού στην αμερικανική τέχνη του μεσοπολέμου. Γεννήθηκε στο Νιάκ της Νέας Υόρκης και πέρασε τα παιδικά και εφηβικά του χρόνια σε αυτή τη μικρή επαρχιακή πόλη. Από το 1900 εγκαταστάθηκε οριστικά στη Νέα Υόρκη όπου αρχικά είχε πάει για σπουδές, ζώντας την καθημερινότητα της μεγαλύτερης μητρόπολης των Η.Π.Α.

Στο μάτι
της φωτο-γραφίας

ΘΑΝΟΣ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ο μηδενισμός του Volkov

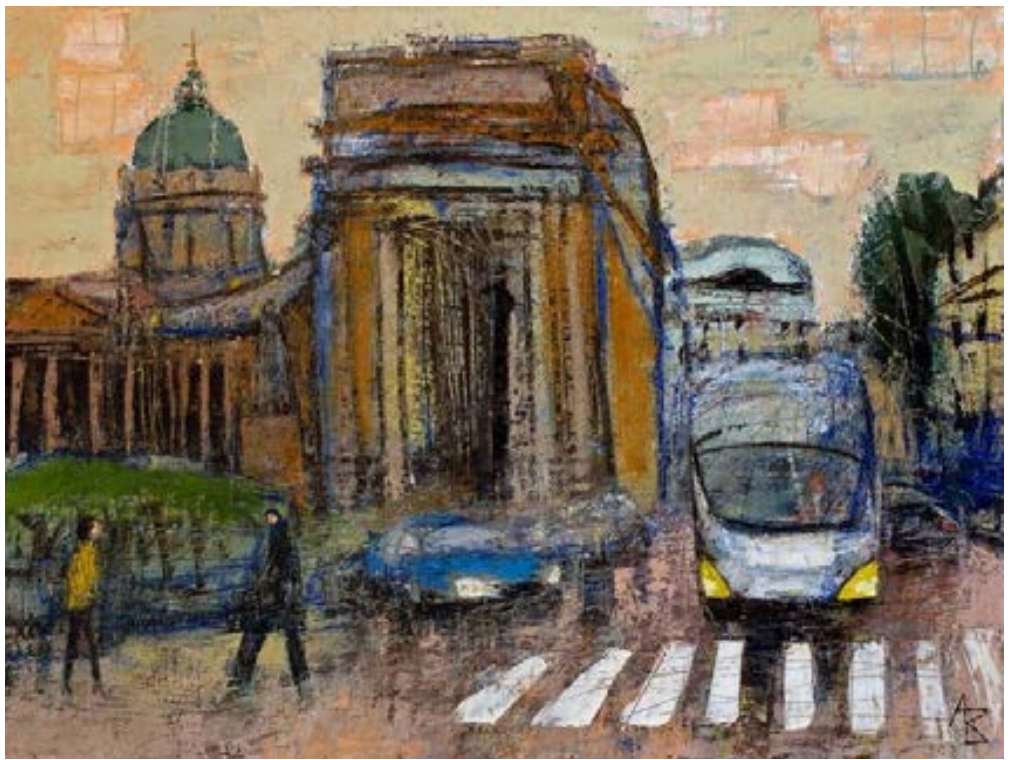

Ο Alexander Nikolaevich Volkov (1886 – 1957) ήταν Ρώσος avant-garde ζωγράφος και ποιητής, αντιπρόσωπος της σχολής του μηδενισμού αν και υπάρχουν πολλά στοιχεία φουτουρισμού στην δουλειά του καθώς και επηρεασμοί από την Ρωσική και Κουβανική παράδοση.

Ιστορία Χωρίς Τέλος

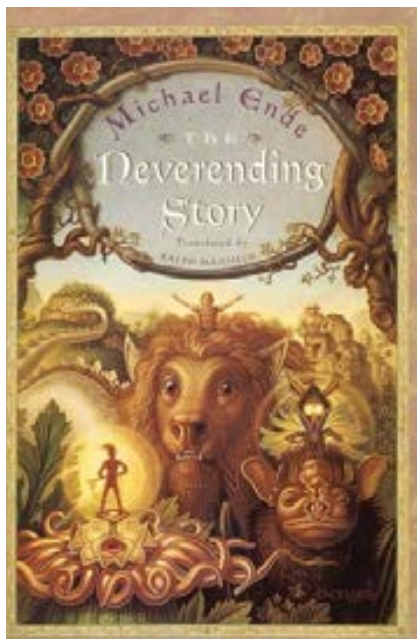
MAPINA ΡΟΔΙΑ

Aυτός είναι ο τίτλος του βιβλίου του Michael Ende, που πρωτοεκδόθηκε το 1979 και από τότε ούτε που θυμάμαι πόσες φορές το αγόρασα και το χάρισα σε μικρούς και μεγάλους, στα γερμανικά ή μεταφρασμένο στη γλώσσα μας. Βαθεία φιλοσοφημένο έργο, γραμμένο απλά αλλά όχι απλοϊκά, περιέχει τη μοναδική λύση στα προβλήματα του σύγχρονου κόσμου αποκαλύπτοντας την ουσία, το μεδούλι τους.

Παίχτηκε και στο σινεμά, αλλά δεν κατάφερε να μεταδώσει παρά μόνο ένα μικρό ποσοστό από τα γραμμένα, επειδή μάλλον η ανθρώπινη φαντασία (εξακολουθεί να) είναι ακαταμάχητη. Ευτυχώς!

Καλοκαιρινό δωράκι για όσους θέλουν να σώσουν τον πλανήτη από το φόβο και την καταστροφή, ένα κομματάκι από διάλογο ανάμεσα στο φοβερό τέρας Γκμορκ και τον πολεμιστή Ατρέου:

- Αν πλησιάσεις πιο κοντά, θα σε κάνω κομμάτια.
- Ποιος είσαι;
- Είμαι το Γκμορκ.. κι εσύ, όποιος κι αν είσαι, θα έχεις την τιμή να γίνεις το τελευταίο θύμα μου.
- Δεν θα πεθάνω εύκολα. Είμαι πολεμιστής.
- Πφφφ... γενναίος πολεμιστής.. Τότε, να πολεμήσεις με το Τίποτα!
- Δεν μπορώ! Πρέπει να περάσω τα σύνορα της Φαντασίας.
- Χαχαχαχαχαχαχαχα!!!
- Πού βρίσκεις το αστείο;
- Η Φαντασία δεν έχει σύνορα... χαχαχαχα...
- Δεν είναι αλήθεια! Λες ψέμματα!
- Ανόητο αγόρι, δεν ξέρεις τίποτα για τη Φαντασία. Είναι ο χώρος του μυαλού των ανθρώπων. Κάθε κομμάτι της, κάθε πλάσμα της, είναι ένα μέρος από τις ελπίδες και τα όνειρα της ανθρωπότητας. Για τούτο δεν έχει σύνορα.
- Τότε, γιατί πεθαίνει η Φαντασία;
- Επειδή οι άνθρωποι άρχισαν να χάνουν τις ελπίδες τους και να ξεχνούν τα όνειρά τους. Έτσι, το Τίποτα γίνεται πιο δυνατό...
- Τί είναι το Τίποτα;
- Είναι το κενό που απέμεινε.. είναι η απελπισία που καταστρέφει αυτόν τον κόσμο.. κι εγώ το βοηθάω σε αυτό...
- Γιατί;
- Γιατί οι άνθρωποι που δεν έχουν ελπίδες ελέγχονται ευκολότερα.. κι όποιος έχει τον έλεγχο, έχει και την Εξουσία.
- Ποιος είσαι στ' αλήθεια;
- Είμαι ο υπηρέτης της Δύναμης που κρύβεται πίσω από το Τίποτα και μ' έστειλαν να σκοτώσω τον μοναδικό που μπορούσε να σταματήσει το Τίποτα, αλλά τον έχασα στα Έλη της Θλίψης. Τον λέγαν Ατρέου.
- Αν είναι να πεθάνουμε, ας πεθάνουμε πολεμώντας! Έλα να με πολεμήσεις! Είμαι ο Ατρέου!

Το φοβερό τέρας Γκμορκ -ίσως ο ίδιος ο Φόβος- ορμά εναντίον του νεαρού πολεμιστή και σκοτώνεται από το χέρι του Ατρέου, το οπλισμένο με ένα κομμάτι αιχμηρού πετρώματος. Εξηγώντας με δικά μου λόγια, όπως το καταλαβαίνω δηλαδή, βλέπουμε ότι η εξόντωση του Φόβου είναι το πρώτο βήμα προς τη σωτηρία, το αμέσως επόμενο βέβαια μετά την εγκατάλειψη της Θλίψης, γιατί η εγκατάλειψη της Θλίψης, η έξοδος από το Έλος είναι το πραγματικό πρώτο βήμα. Η Θλίψη, ναι μεν δικαιολογημένη μετά από ένα οδυνηρό ξάφνιασμα, όπου οι άνθρωποι «χάνουν τ' αυγά και τα πασχάλια» όπως λέει η σοφή παροιμία, δεν είναι όμως μια κατάσταση που χρειάζεται να έχει μεγάλη διάρκεια γιατί τότε γίνεται Παγίδα, μια παγίδα θανατερή που καταπίνει τον άνθρωπο μαζί με τις ελπίδες και τα όνειρά του, σαν να βουλιάζουν όλα και να χάνονται στο Έλος...

Ανακεφαλαιώνοντας λοιπόν:

1. Θλίψη δικαιολογημένη, αλλά να έχει μικρή διάρκεια, μη μας καταπιεί κιόλας!
2. Αναγνώριση και εξόντωση του Φόβου. Χωρίς χρονοτριβή, μόλις τον αναγνωρίσουμε.. Μπαμ! στο ψαχνό.
3. Διατήρηση των ελπίδων και των ονείρων μας, να σώσουμε τη Φαντασία και ό,τι περιλαμβάνει αυτή η έννοια -δημιουργικότητα, χαρά, αλτροϊσμός, αλληλεγγύη, φιλία, ανθρωπιά, κλπ- με κάθε τρόπο.
4. Στην ανάγκη, αν δεν μπορούμε να κάνουμε πολλά πράγματα μονομιάς για τη Φαντασία, ας την ξαναβαφτίσουμε!

ΣΗΜ.1. Το βιβλίο περιέχει πολύ πιο ενδιαφέροντα πράγματα -σκέψεις και καταστάσεις- από το φτωχό αυτό διάλογο. Διάβασέ το και θα με θυμηθείς. :)
ΣΗΜ.2. Όσο μένει το μυαλό κολλημένο -εγκλωβισμένο καλύτερα- στα όσα μας πασάρονται από δω κι από κει, όσο ακούμε άκριτα τις λεγόμενες «ειδήσεις» και «ανακοινώσεις» των εξουσιαστών, τόσο μελαγχολούμε και τρέχουμε προς τη δική μας την καταστροφή. Κάπου διάβασα σήμερα ότι αυξήθηκαν οι εκτρώσεις και οι αυτοκτονίες. Μη χειρότερα! Να «δίνουμε» μονάχοι μας

τις υπάρξεις μας τροφή στο Θηρίο; Απαπαπα. Δε λέει...

ΣΗΜ.3. Αν δεν μπορούμε να σατιρίσουμε την κατάσταση, να κοροϊδέψουμε αυτούς που μας κοροϊδεύουν κατάφατσα ή να αυτοσαρκαστούμε για τη χλι-αρή μας στάση, για την αδράνεια και την ευπιστία τόσων χρόνων αναμονής ή ακόμα να διασκεδάσουμε τους (δικαιολογημένους) φόβους μας, ε, τότε..ας το ρίξουμε στη μελέτη, στο σινεμά, ας συναντούμε φίλους αληθινούς, της καρδιάς που λένε, να μοιραζόμαστε πληροφορίες και δημιουργικές ιδέες... Και όλα θα πάνε καλά!

απειλημένη
εγκαταλελειμμένη
φοβισμένη
κακοποιημένη
βασανισμένη
απογοητευμένη
χειραγωγήμένη
ταπεινωμένη
βιασμένη
κομματιασμένη
εγκλωβισμένη

ΘΑ ΒΟΗΘΟΥΣΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ
ΑΝ ΗΤΑΝ ΣΕ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ;

Ας μιλήσουμε για το περιβάλλον

AKLI HADID

Για όσο θα υπάρχουν χειμώνες, θα πρέπει να υπάρχουν και ορυκτά καύσιμα. Για χιλιάδες χρόνια, άντρες και γυναίκες αντιμετώπισαν το κρύο με τη φωτιά. Η φωτιά χρησιμοποιείται επίσης για το μαγείρεμα και το ζέσταμα του νερού, όπως ξέρουμε κι ότι αποστειρώνει τα τρόφιμα και σκοτώνει τα βακτήρια στο σώμα μας όταν πλενόμαστε.

Τα ορυκτά καύσιμα είναι απλώς ένας μηχανισμός καύσης. Μα πρέπει να διατηρήσουμε τη φωτιά, είτε με κάρβουνο, ξύλο, ή εξαιρετικά εύφλεκτο καύσιμο όπως η νάφθα και τα παράγωγά της- κηροζίνη, πετρέλαιο, βενζίνη και τα λοιπά. Τέτοια καύσιμα κρατούν τη φωτιά αναμμένη κι εμάς ζεστούς το χειμώνα, μας βοηθούν να μαγειρέψουμε, να ανάβουμε τα φώτα στο σπίτι μας και να βάζουμε μπρος τη μηχανή του αυτοκινήτου μας. Η νάφθα και τα παράγωγά της χρησιμοποιούνται σε όλες τις μηχανές της βιομηχανίας, από μηχανές οχημάτων, έως εργαλεία ή συσκευασία τροφίμων.

Κι εδώ είναι το πρόβλημα. Όταν εγώ μεγάλωνα - που δεν ήταν πριν από 100 χρόνια αλλά ας πούμε περίπου 25, τα μπόιλερ δεν ήταν ο κανόνας για το ζεστό νερό. Μια εξαμελής οικογένεια μοιραζόταν το ίδιο αυτοκίνητο, και αγοράζαμε φιάλες υγραερίου για την κουζίνα. Τα αδέρφια τσακώνονταν για το ποιος θα καθίσει δίπλα στο καλοριφέρ και υπήρχε ακόμα και ο μύθος ότι αν κοιμάσαι με τα καλοριφέρ αναμμένα μπορεί να αρρωστήσεις βαριά. Θυμάμαι κιάλας ότι ήταν πολύ δύσκολο να βρεις νόστιμα ζυμαρικά και το ψωμί στο φούρνο ήταν πάντα ζυμωτό. Αλλά αυτό είναι άλλη ιστορία.

Σήμερα, αντί να σπαταλάμε ξύλο ή κάρβουνο ή νάφθα, μπορούμε να εκμεταλλευτούμε τον ήλιο. Είναι πολύ αξιόπιστη πηγή ενέργειας, δεν τελειώνει και δε μολύνει. Μπορεί κανείς να κάνει άνετα μπάνιο με ένα ηλιακό μπόιλερ, να κόψει ξύλα με ηλιακό πριόνι, ή να λειτουργήσει ολόκληρο εργοστάσιο αποκλειστικά με ηλιακή ενέργεια. Για να μη μιλήσουμε για την ατμόσφαιρα πόλεων όπως η Σεούλ ή πόλη του Μεξικού.

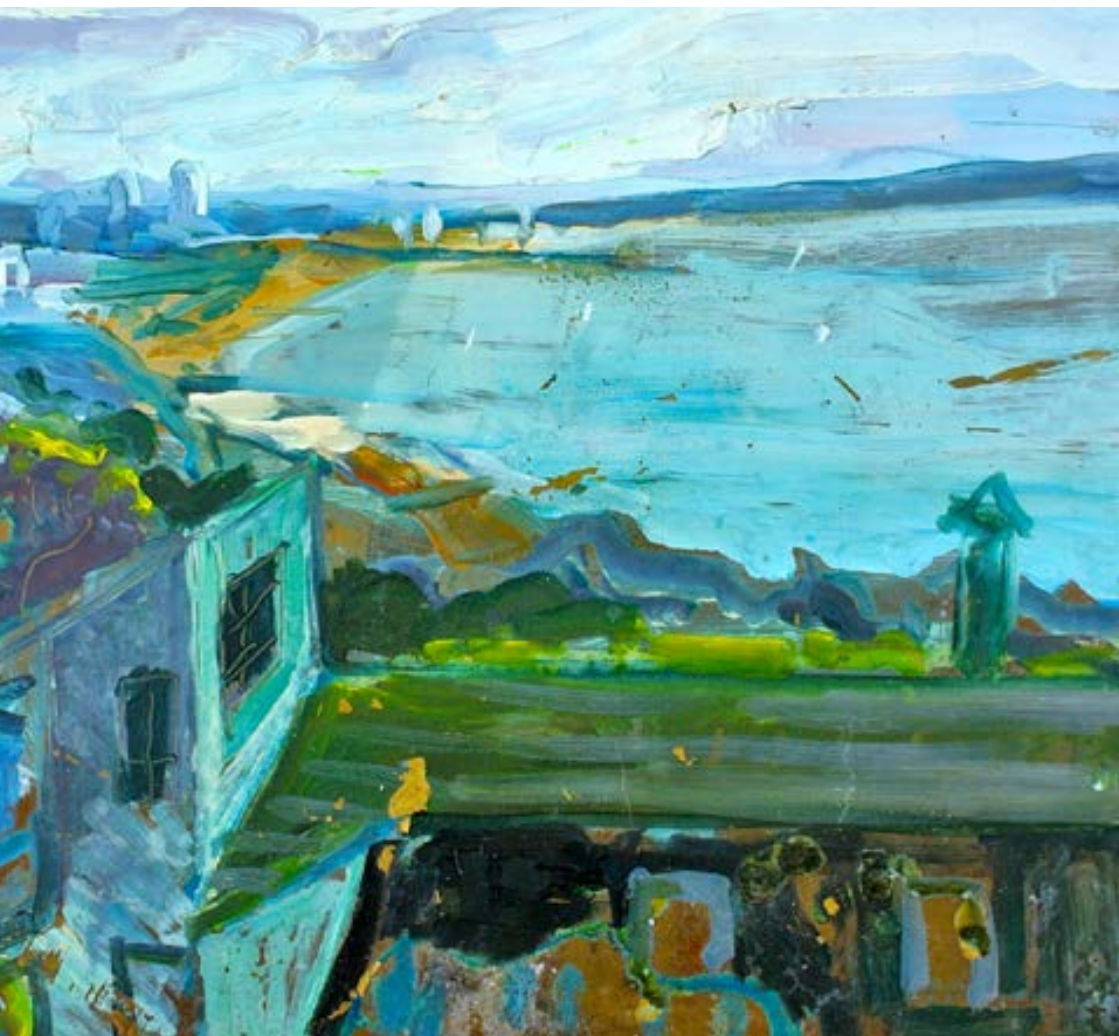
Το θέμα με την ηλιακή ενέργεια είναι πως κάποια μέρη του κόσμου έχουν περισσότερο ήλιο από άλλα και η ηλιακή ενέργεια πρέπει να μεταφέρεται. Οπότε θα πρέπει κάπως να βρεθεί τρόπος ώστε η ηλιακή ενέργεια να αποθηκεύεται κι ύστερα να διοχετεύεται όπου δεν υπάρχει αρκετός ήλιος. Έτσι θα μπορούμε όλοι να μαγειρεύουμε με ηλιακή ενέργεια, να κάνουμε ζεστό μπάνιο και να λειτουργούμε τις επιχειρήσεις και τα εργοστάσιά μας.

Υπάρχουν κι άλλες πηγές ενέργειας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν, και οι περισσότερες είναι μάλιστα ανανεώσιμες. Ως τώρα, από τον 17ο αιώνα ως σήμερα, ζούσαμε την εποχή της φωτιάς, όπου η καύση ήταν απαραίτητη για να έχουμε φως, θέρμανση, φαγητό. Τώρα περνάμε πια σε μια πολυενεργειακή εποχή, όπου το νερό, ο αέρας, η γη, ο ήλιος, μπορούν να χρησιμοποιηθούν (και κάπου χρησιμοποιούνται ήδη) ως ανανεώσιμες ή μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για να ...φουλάρει ο πλανήτης.

Σήμερα, για να παραμείνουμε ζεστοί το χειμώνα, να έχουμε φως και φαγητό, χρειαζόμαστε τον ήλιο. Αλλά τι γίνεται και με τα υπόλοιπα; Τη στέγασή μας, την ένδυση, τις μετακινήσεις μας; Ως τώρα η γη μας παρέχει τα βασικά υλικά και τα παράγωγά τους για όλα αυτά. Μέταλλα, βαμβάκι, χρώμα, από τα αυτοκίνητα ως τα παράθυρα των σπιτιών μας, όλα μας τα παρέχει η γη. Πριν από 25 χρόνια, ο δάσκαλός μου έλεγε πως δεν υπήρχαν καν 5 δις άνθρωποι στη γη και ζούσαν αρκετοί στο ίδιο δωμάτιο. Τώρα, στη σημερινή εποχή όπου ο αριθμός αυτός έχει αυξηθεί και όλοι θέλουν τον ιδιόκτητο χώρο τους, πώς

μπορείς να διαχειριστείς το θέμα με όλες τις μη ανανεώσιμες πηγές και τι εναλλακτικές υπάρχουν;

Στο μάθημα φυσικής μαθαίναμε πως ό,τ υπάρχει κάτω από το έδαφος αποτελείται από ηλιακή ενέργεια που έχει αλλάξει μορφή. Οπότε προφανώς, θα πρέπει να εφευρεθεί κάποιος μηχανισμός που θα χρησιμοποιεί την ηλιακή ενέργεια ή την αιολική, και θα παράγει ας πούμε τσιμέντο, ατσάλι; Να μια δουλειά για τους μοντέρνους αλχημιστές. Σε μια δημιουργική οικονομία, χρειάζεσαι φιλοσοφία, ηθική, μαζί φυσική και καλή χρήση της τεχνολογίας για να αποφευχθούν καταστροφικά πειράματα. Ε, και λίγα λεφτά. Και καπιταλισμός. ■

συμμετείχαν

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΒΡΟΣΓΟΣ,
ΜΑΓΔΑ ΔΑΣΑΚΛΗ,
ΧΡΗΣΤΟΣ ΗΛΙΑΔΗΣ,
ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ,
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΛΑΤΖΗΣ,
ΛΟΥΚΙΑ ΚΟΝΤΟΠΟΔΗ,
ΝΙΚΟΣ ΛΑΪΟΣ,
ΜΑΝΟΣ ΜΑΥΡΟΜΟΥΣΤΑΚΑΚΗΣ,
GORDANA MUDRI,
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΟΥΖΕΒΙΡΗΣ,
ΘΟΔΩΡΟΣ ΝΑΣΟΣ,
ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ,
ΡΩΞΑΝΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ,
ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΘΑΝΟΣ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ,
MARINA ΡΟΔΙΑ,
ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΡΠΕΤΖΟΓΛΟΥ,
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΑΡΙΣΗ,
ΕΛΕΝΗ ΧΑΡΙΤΑΚΗ,
AKLI HADID,
TONY ZUVELA,
ASA BUTCHER,
ΘΑΝΟΣ ΚΑΛΑΜΙΔΑΣ

επιμέλεια

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΑΡΙΣΗ

Ovi Project

ARSOVI
ΤΕΥΧΟΣ 7^ο
ΙΟΥΛΙΟΣ 2017

Ovi Magazine & Ovi Greece Books Publications

© 2017 Ovi Project Publication - All material is copyright of the Ovi magazine & the writers

apopseis Εκδόσεις **apopseis.gr**

© 2017 Εκδόσεις apopseis.gr - Όλο το υλικό είναι copyright του περιοδικού και της συγγραφέα

Τα βιβλία και τα περιοδικά των εκδόσεων Ovi magazine - Ovi Greece & apopseis.gr
μπορείτε να τα βρείτε **μόνο** στις σελίδες των διαδικτυακών περιοδικών
www.ovimagazine.com & www.apopseis.gr

Όλο το υλικό είναι copyright του Ovi Magazine και των συγγραφέων

Για λεπτομέρειες και πληροφορίες επικοινωνήστε:
info@ovimagazine.com & info@apopseis.gr

Δεν επιτρέπεται η πώληση, ανατύπωση και χρήση του παρόντος απο όποιο μέσο
(ηλεκτρονικό, μηχανικό, εκτύπωση, ραδιοφωνική ή τηλεοπτική αναγνώση)
χωρίς την προηγούμενη άδεια του υπευθυνου της έκδοσης και του συγγραφέα.

Το συγκεκριμένο διατίθεται **δωρεάν**.
Αν σας ζητηθεί οποιοδήποτε χρηματικό ποσό,
παρακαλούμε επικοινωνήστε άμεσα μαζί μας

Θα είναι σίγουρα ένα
Καλό
Καλοκαίρι
με ένα βιβλίο!

Ovi Magazine & Ovi Greece Books Publications

© 2017 Ovi Project Publication - All material is copyright of the Ovi magazine & the writers

apopseis Εκδόσεις **apopseis.gr**

© 2017 Εκδόσεις apopseis.gr - Όλο το υλικό είναι copyright του περιοδικού και της συγγραφέα